Veiligheidsanalyse gemeente Gorinchem

Rapportage ten behoeve van het prioriteren van de veiligheidsthema's Integraal Veiligheidsplan 2027-2030

Versie 1.0
Datum 18-8-2026

Inhoudsopgave

Inleiding 4
Doelstelling 4
Afbakening 4
Leeswijzer 5
Documentenanalyse 5
Algemene conclusies 6
De gemeentelijke veiligheidsthema's 7
Veiligheidsveld 1. Veilige woon- en leefomgeving 8
Thema 1.1. Objectieve veiligheid 8
Thema 1.2. Subjectieve veiligheid 10
Veiligheidsveld 2. Veilig ondernemen 13
Thema 2.1. Veilig winkelgebied 13
Thema 2.2. Veilig bedrijventerrein 15
Thema 2.3. Veilig uitgaan 17
Thema 2.4. Veilige evenementen 18
Veiligheidsveld 3. Jeugd en veiligheid 19
Thema 3.1. Jeugdoverlast 19
Thema 3.2. Jeugdcriminaliteit 20
Thema 3.3. Jeugd, alcohol en drugs 22
Thema 3.4. Veilig in en om de school 23
Veiligheidsveld 4. Zorg en Veiligheid 24
Thema 4.1. Overlast personen met onbegrepen gedrag 24
Thema 4.2. Maatschappelijke onrust 26
Thema 4.3. Polarisatie, radicalisering en extremisme 26
Thema 4.4. Huiselijk geweld 28
Veiligheidsveld 5. Fysieke veiligheid 30
Thema 5.1. Verkeersveiligheid 30
Thema 5.2. Brandveiligheid 32
Thema 5.3. Omgevingsveiligheid 32
Thema 5.4. Bevolkingszorg (crisisbeheersing) 33
Veiligheidsveld 6. Georganiseerde criminaliteit en ondermijning 35
Thema 6.1. Drugscriminaliteit 35
Thema 6.2. Vastgoedcriminaliteit 36
Thema 6.3. Mensenhandel 37
Thema 6.4. Criminele samenwerkingsverbanden 37
Thema 6.5. Explosies bij woningen en bedrijven 37
Thema 6.6. Weerbare overheid 38
Veiligheidsveld 7. Digitale veiligheid 40
Thema 7.1. Eigen digitale systemen gemeente 40

Thema 7.2. Cyberincidenten en cybercrises 40
Thema 7.3. Online criminaliteit.....40
Thema 7.4. Online aangejaagde ordeverstoring.....42

Inleiding

Deze rapportage vormt de weerslag van de veiligheidsanalyse in het kader van de ontwikkeling van het Integraal Veiligheidsplan 2027-2030 van de gemeente Gorinchem. Het rapport dient als input voor het lokaal veiligheidsbeleid. Daarnaast vormt de veiligheidsanalyse een basis voor de uitwerking van het lokale veiligheidsbeleid.

De opbouw van het document beantwoordt aan de methode kernbeleid veiligheid. In deze methode worden zeven veiligheidsvelden onderscheiden, namelijk: digitale veiligheid, veilig ondernemen, jeugd en veiligheid; zorg en veiligheid; fysieke veiligheid; georganiseerde criminaliteit en ondermijning en veilige woon- en leefomgeving. Binnen de veiligheidsvelden worden veiligheidsthema's onderscheiden. De rapportage is gebaseerd op informatie verkregen via bestudering van documenten, gegevensregistraties en werkgroep sessies met interne en externe veiligheidspartners. Concepten van de rapportage zijn beoordeeld en aangevuld door de veiligheidspartners van de gemeente Gorinchem. Daar waar mogelijk wordt er een kwantitatieve onderbouwing of duiding gegeven. Echter zijn niet bij alle thema's cijfers beschikbaar. Waar de cijfers niet beschikbaar zijn, is middels een kwalitatieve beschrijving en analyse het thema behandeld.

Doelstelling

Op basis van de resultaten uit de veiligheidsanalyse wordt een voorstel gemaakt van prioriteiten voor het Integraal Veiligheidsplan 2027-2030 van de gemeente Gorinchem.

Afbakening

Gehanteerde rapportages, veiligheidscijfers en uitkomsten zijn gebaseerd op verschillende onderzoeksmethodieken waardoor cijfers niet in alle gevallen met elkaar kunnen worden vergeleken. Jaartallen van verschillende documentaties zijn verschillend waardoor jaartal 2022 fungeert als nulmeting. Onderzoek is beperkt tot documentenanalyse van beschikbare data, waardoor veroudering van bepaalde data niet kan worden uitgesloten. De genoemde veiligheidsvelden vormen een leidraad in de analyse, echter is dit geen uitgangspunt. Dit betekent dat tijdens de analyse wordt uitgegaan van feitelijkheden uit rapportages en een koppeling wordt gemaakt met de veiligheidsvelden daar waar mogelijk. Tot slot zijn er in de gebruikte rapportages verschillende onderzoeksmethodieken toegepast waardoor generalisatie en onderlinge koppeling niet altijd mogelijk is.

Leeswijzer

Documentenanalyse

Voor het opstellen van deze rapportage zijn de volgende documenten gebruikt:

Politiegegevens

In de veiligheidsanalyse wordt teruggeblikt op cijfermatige politiegegevens. Te denken valt aan de cijfers uit: rapportage cameratoezicht, rapportage politiecijfers voor gemeenten en de AD-misdaadmeter. Opgemerkt wordt dat de cijfermatige uitkomsten uit de rapportages met de nodige voorzichtigheid moeten worden geïnterpreteerd. Vertekeningen kunnen ontstaan door de wijze van registratie, gebruikte definities, uiteenlopende referentiekaders, et cetera. De politie rapporteert over incidenten en misdrijven. Een incident is een in het bedrijfsprocessensysteem van de politie geregistreerde melding op basis van een vaste classificatie, de zogenaamde maatschappelijke klasse. Daarvan wordt als misdrijf gesteld een politieregistratie van een feit dat bij wet als misdrijf is aangeduid en waarbij in de registratie minimaal één persoon is opgenomen als aangever, slachtoffer of verdachte. De gebruikte cijfers voor het Gezamenlijke Veiligheidsbeeld komen overeen met de cijfers die gepubliceerd worden op www.data.politie.nl.

Gezamenlijk veiligheidsbeeld (GVB) eenheid Rotterdam 2025

In de rapportage 'Gezamenlijk veiligheidsbeeld eenheid Rotterdam 2025' van de Veiligheids- Alliantie regio Rotterdam (VAR) worden objectieve cijfers over de veiligheidssituatie in eenheid Rotterdam op een rij gezet. De rapportage heeft betrekking op de jaren 2023, 2024 en 2025 (meetperiode 01-01-2023 tot en met 02-01-2026). De cijfers zijn afkomstig uit de politieregistratie (misdrijven en incidenten), Halt (verwijzingen), Stichting Jeugdteams Zuid-Holland Zuid (jeugdpreventie), Halt (verwijzingen), Veiligheidshuizen (persoonsgerichte aanpakken trajecten Veelplegers, Huiselijk Geweld, Jeugd en High Impact Crimes en Hitters) en het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) Rotterdam (ondermijning).

Gezamenlijk veiligheidsbeeld (GVB) eenheid Rotterdam 2024

In de rapportage 'Gezamenlijk veiligheidsbeeld eenheid Rotterdam 2022' van de Veiligheids- Alliantie regio Rotterdam (VAR) worden objectieve cijfers over de veiligheidssituatie in eenheid Rotterdam op een rij gezet. De rapportage heeft betrekking op de jaren 2020, 2021 en 2022 (meetperiode 01-01-2019 tot en met 31-12-2021). De cijfers zijn afkomstig uit de politieregistratie (misdrijven en incidenten), het Landelijk Overvallen en Ramkraken Systeem (LORS, overvallen), het OM (problematische jeugdgroepen), Halt (verwijzingen), Veiligheidshuizen (persoonsgerichte aanpakken trajecten Veelplegers, Huiselijk Geweld, Jeugd en High Impact Crimes en Hitters) en het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) Rotterdam (ondermijning).

Veiligheidsmonitor 2025

De Veiligheidsmonitor is een periodiek bevolkingsonderzoek naar leefbaarheid, veiligheid en slachtofferschap van criminaliteit, in samenwerking uitgevoerd door het ministerie van Justitie en Veiligheid en het Centraal Bureau voor de Statistiek. Er wordt ingegaan op trends en verschillen tussen politieregio's, (middel)grote gemeenten en bevolkingsgroepen.

Digipanel: peiling veiligheid 2026

Voor de veiligheidsanalyse is in het kader van de participatie ook gebruikgemaakt van het digitale inwonerspanel van de gemeente Gorinchem. Het panel bestaat uit 569 panelleden. Dit zijn inwoners van de gemeente Gorinchem die zich hebben aangemeld voor deelname aan online onderzoeken van de gemeente. In totaal hebben 215 leden de vragenlijst ingevuld.

De vragen stonden in het teken van wat de inwoners van Gorinchem belangrijk vinden om aan te pakken op het gebied van veiligheid en hoe zij geïnformeerd willen worden over de initiatieven en maatregelen die de gemeente op het gebied van veiligheid neemt.

Algemene conclusies

De algemene conclusies van de veiligheidsanalyse geven op hoofdlijnen inzicht in de verschuivende veiligheidsopgaven binnen Gorinchem. In de volgende hoofdstukken wordt deze informatie verder toegelicht en verdiept aan de hand van specifieke veiligheidsthema's.

Verschuiving naar complexe maatschappelijke vraagstukken

De veiligheidsopgaven verschuiven steeds meer van traditionele criminaliteit naar ingewikkelde maatschappelijke vraagstukken. Hierbij gaat het onder andere om jeugdoverlast, personen met onbegrepen gedrag, digitale criminaliteit, ondermijning, verkeersveiligheid en maatschappelijke weerbaarheid. Hoewel traditionele criminaliteit zoals woninginbraken over het algemeen stabiel blijft, is het totale aantal misdrijven in 2025 gestegen door een toename van gewelds- en vermogenscriminaliteit.

Veiligheidsbeleving en ervaren problematiek

De veiligheidsbeleving van inwoners blijft redelijk stabiel, maar het aantal mensen dat zich onveilig voelt is toegenomen in vergelijking met voorgaande jaren. De meest ervaren problemen in de woonomgeving zijn fysieke verloedering, verkeersoverlast en sociale overlast.

Jeugdoverlast

Jeugdoverlast is een steeds belangrijker veiligheidsthema. Sinds 2022 is het aantal meldingen aanzienlijk toegenomen, waarbij de problematiek zich vooral concentreert in de Binnenstad, Haarwijk en Lingewijk. Ook jeugdcriminaliteitscijfers laten een stijging zien.

Personen met onbegrepen gedrag

De problematiek rondom personen met onbegrepen gedrag neemt eveneens toe. Zowel het aantal meldingen als het aantal betrokken personen laat een stijgende trend zien.

Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid blijft een belangrijk aandachtspunt. Inwoners ervaren meer overlast door te hard rijden en agressief verkeersgedrag, terwijl het aantal verkeersmeldingen juist afneemt.

Ondermijning

Ondermijnende criminaliteit blijft een actueel risico voor Gorinchem. Vooral drugscriminaliteit is een belangrijke aanjager van andere vormen van georganiseerde criminaliteit.

Digitale veiligheid

Digitale veiligheid wordt steeds belangrijker. Online criminaliteit komt vaker voor en meer inwoners worden slachtoffer van digitale fraude, oplichting of hacken.

Prioriteiten volgens het digipanel en veiligheidsmonitor

Uit de resultaten van het digipanel en de veiligheidsmonitor blijkt een duidelijke voorkeur voor prioritering van de volgende veiligheidsthema's:

- Aanpakken van veelvoorkomende criminaliteit (zoals diefstal, vernieling en digitale fraude)
- Sociale veiligheid in relatie tot personen met onbegrepen gedrag en jeugdoverlast
- Verkeersveiligheid
- Ondermijning
- Crisisbeheersing

De gemeentelijke veiligheidsthema's

De gemeentelijke veiligheidsthema's van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) vormen leidraad voor de veiligheidsanalyse in de gemeente Gorinchem. Deze liggen binnen zeven veiligheidsvelden. Binnen elk veiligheidsveld zijn meerdere veiligheidsthema's te onderscheiden. De zeven veiligheidsvelden zijn:

Veiligheidsveld	Veiligheidsthema's	Prioritering gemeenteraad huidig IVP
1. Veilige woon- en leefomgeving	1.1. Objectieve veiligheid 1.2. Subjectieve veiligheid	- Veilige woon- en leefomgeving
2. Veilig ondernemen	2.1. Veilig winkelgebied 2.2. Veilig bedrijventerrein 2.3. Veilig uitgaan 2.4. Veilige evenementen	- Veilig ondernemen - Horeca, evenementen en veilig uitgaan
3. Jeugd en Veiligheid	3.1. Jeugdoverlast 3.2. Jeugdcriminaliteit 3.3. Jeugd, alcohol en drugs 3.4. Veilig in en om de school	- Voorkomen van jonge aanwas
4. Zorg en Veiligheid	4.1. Overlast personen met onbegrepen gedrag 4.2. Maatschappelijke onrust 4.3. Polarisatie, radicalisering en extremisme 4.4. Huiselijk geweld	- Personen met onbegrepen gedrag - Huiselijk geweld en kindermishandeling - Maatschappelijk ongenoegen (sociale stabiliteit en polarisatie)
5. Fysieke veiligheid	5.1. Verkeersveiligheid 5.2. Brandveiligheid 5.3. Omgevingsveiligheid 5.4. Bevolkingszorg (crisisbeheersing)	- Beheersen veiligheidsrisico's
6. Georganiseerde criminaliteit en ondermijning	6.1. Drugscriminaliteit 6.2. Vastgoedcriminaliteit 6.3. Mensenhandel 6.4. Criminele samenwerkingsverbanden 6.5. Explosies bij woningen en bedrijven 6.6. Weerbare overheid	- Ondermijning - Aanpak mensenhandel
7. Digitale veiligheid	7.1. Eigen digitale systemen gemeente 7.2. Cyberincidenten en cybercrises 7.3. Online criminaliteit 7.4. Online aangejaagde ordeverstoring	- Gedigitaliseerde criminaliteit en cybercriminaliteit

De door de gemeenteraad geprioriteerde thema's van het IVP 2023-2026 staan in de bovenstaande tabel gekoppeld aan de veiligheidsvelden van de VNG. De genoemde prioriteiten zijn ondergebracht binnen diverse veiligheidsthema's en hebben in meerdere gevallen raakvlak met andere velden. Zo heeft Ondermijning bijvoorbeeld raakvlakken met Veilig ondernemen.

Veiligheidsveld 1. Veilige woon- en leefomgeving

Een veilige woon- en leefomgeving bieden is een van de belangrijkste taken van de lokale overheid. Iedereen verdient het om zich thuis en in de eigen buurt veilig te voelen. Dit vraagt om aandacht voor een prettige, goed onderhouden openbare ruimte en om effectieve maatregelen tegen inbraak, geweld en overlast. Een ander belangrijk thema binnen dit kernveld is weerbaarheid. Wijken die goed voorbereid zijn en waar bewoners elkaar steunen, zijn beter bestand tegen bedreigingen en crises.

Thema 1.1. Objectieve veiligheid

Bij dit thema gaat het om de diverse, veelvoorkomende vormen van criminaliteit in de buurt, wijk en gemeente. Soorten criminaliteit die in elk geval bepalend zijn voor een veilige woon- en leefomgeving zijn veelvoorkomende vormen van criminaliteit, zoals vermogenscriminaliteit, high impact crimes en excessieve geweldsincidenten.

Cijfers misdrijven (GVB eenheid Rotterdam 2025)

Het totaal aantal misdrijven in Gorinchem is in 2025 gestegen (+14%) ten opzichte van 2024. Gemiddeld genomen bleef het aantal misdrijven in de eenheid Rotterdam ongeveer gelijk (-1%). De stijging wordt veroorzaakt door een toename van mishandelingen (+17%) en toename van vermogenscriminaliteit. In vergelijking met 2022 is het totaal aantal misdrijven in Gorinchem gestegen (+19%).

<u>High Impact Crime (HIC) en geweld</u>

Misdrijf (HIC en geweld)	2022	2023	2024	2025	Gemeente Gorinchem	Eenheid Rotterdam
Diefstal/inbraak woning	35	42	38	39	+3%	-9%
Openlijk geweld tegen persoon	7	11	19	18	-5%	+4%
Bedreiging	34	50	56	62	+11%	+12%
Mishandeling	101	83	82	96	+17%	+9%
Straatroof	1	3	4	2	-50%	-12%

In vergelijking met 2022 zijn alle vormen van HIC-misdrijven in de gemeente met 21% gestegen. Door de jaren valt er niet een duidelijke lokale of regionale trend te ontdekken qua HIC- en geweldsmisdrijven. Waar het ene misdrijf lokaal stijgt, daalt deze in de regio en andersom. Wel is de totale omvang van misdrijven dat stijgt zorgelijk.

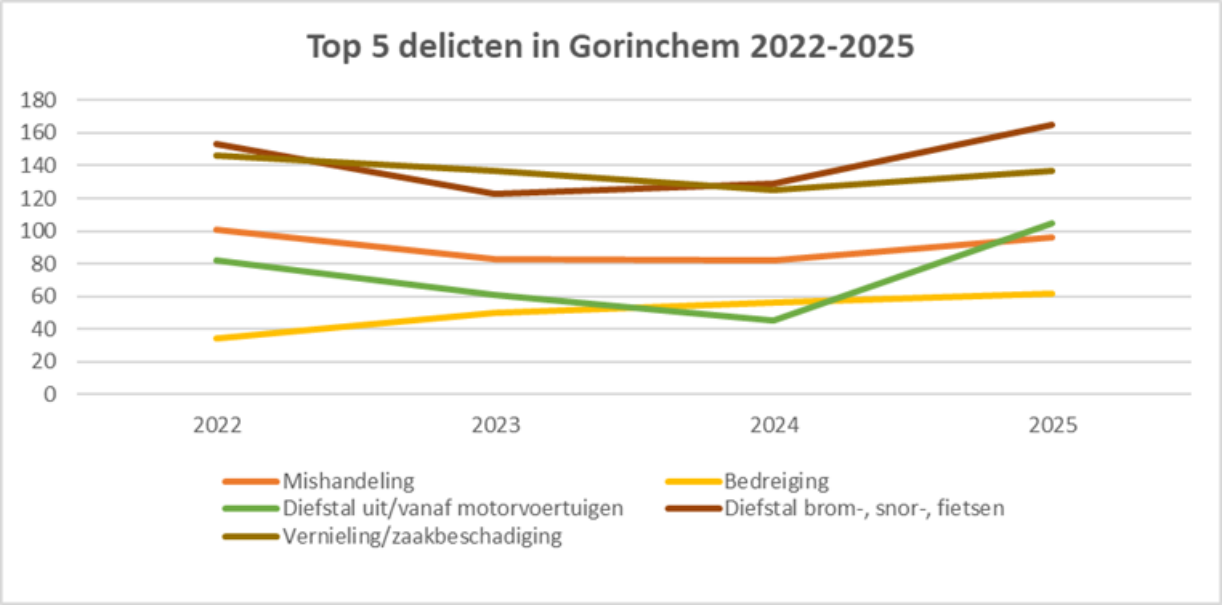
<u>Vermogenscriminaliteit</u>

Vermogenscriminaliteit	2022	2023	2024	2025	Gemeente Gorinchem	Eenheid Rotterdam
Diefstal uit/ vanaf motorvoertuigen	82	61	45	105	+133%	-18%
Diefstal brom-, snor-, fietsen	153	123	129	165	+28%	-3%
Vernieling/ zaakbeschadiging	146	137	125	137	+10%	-7%
Diefstal/inbraak bedrijven en instellingen	10	24	16	16	=	-1%
Winkeldiefstal	80	98	86	99	+15%	+5%

In 2025 is er t.o.v. 2024 een substantiële toename van het aantal diefstal uit/vanuit motorvoertuigen (133%), diefstal brom-, snor- fietsen (+28%) en winkeldiefstal (+15%). Waar regionaal juist een dalende trend te zien is. Het aantal gevallen van zakkenrollerij neemt iets toe (van 8 naar 11) terwijl dit in de eenheid juist afneemt (-33%). Het aantal gevallen van vernieling/zaakbeschadiging is toegenomen (+10%) ondanks een daling op regionaal niveau (-7%). In vergelijking met 2022 is het aantal diefstal uit/vanaf motorvoertuigen (+23%), diefstal brom-, snor-, fietsen (+12%), inbraak bedrijven (+6%) en winkeldiefstal (+19%) gestegen. In totaal is het aantal vermogensmisdrijven ten opzichte van 2022 toegenomen (van 493 naar 557).

Excessieve geweldsincidenten: In de periode 2022-2025 hebben zich in de gemeente Gorinchem een aantal excessieve geweldsincidenten voorgedaan. Dit betroffen zowel schiet- als steekincidenten en een explosie.

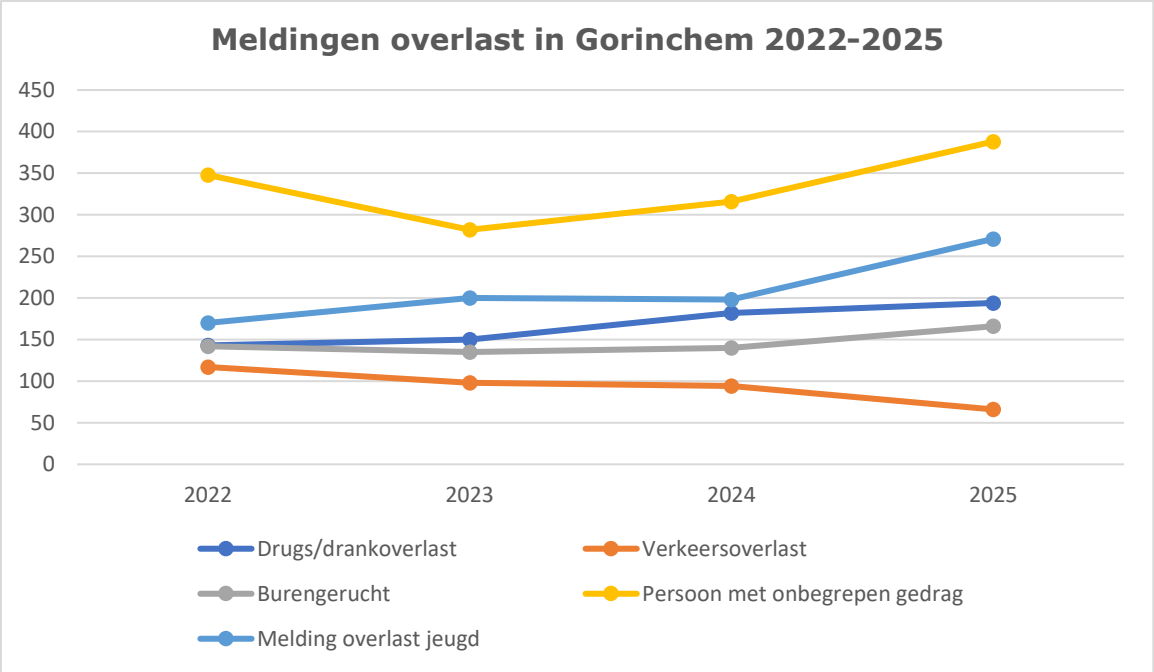
Hieronder worden de top 5 delicten in Gorinchem in de periode 2022 tot en met 2025 weergegeven. Een opvallend delict dat afgelopen jaren en met name in 2025 is gestegen, is diefstal uit/vanaf motorvoertuigen. Daarnaast is het delict bedreiging tussen 2022-2025 relatief gezien het hardst gestegen. De overige top 5 delicten zijn de afgelopen jaren nagenoeg gelijk gebleven.

Gezamenlijk veiligheidsbeeld eenheid Rotterdam

Cijfers meldingen overlast

Het totaal aantal overlastmeldingen is gestegen ten opzichte van 2022 (van 936 naar 1087). De stijging komt vooral doordat er vaker overlast is door personen met onbegrepen gedrag, jeugdoverlast, drugs/drankoverlast en burenruzies (zie thema 3.1. jeugdoverlast en thema 4.1 overlast personen met onbegrepen gedrag). Het aantal meldingen van verkeersoverlast is in 2025 ten opzichte van 2022 met circa 30% gedaald. Onderstaande grafiek geeft het aantal overlastincidenten per categorie in de gemeente Gorinchem weer.

Gezamenlijk veiligheidsbeeld eenheid Rotterdam

Conclusie thema objectieve veiligheid

De totale criminaliteit stijgt in 2025 sterk na een drietal stabiele jaren ervoor. Waar de klassieke criminaliteit (o.a. woninginbraken) stabiel laag blijft, neemt de maatschappelijke overlast juist sterker toe. Dit is terug te zien in jeugdoverlast, overlast personen met onbegrepen gedrag en drank-/drugsoverlast. Het aantal meldingen van verkeersoverlast neemt structureel af, terwijl de ervaren verkeersoverlast sterk toeneemt (zie thema 5.1 Verkeersveiligheid).

Thema 1.2. Subjectieve veiligheid

Hier gaat het enerzijds om het 'algemene veiligheidsgevoel' van bewoners (hoe vaak voelt men zich onveilig, in hoeverre mijdt men bepaalde plekken in de gemeente e.d.) en anderzijds om het veiligheidsgevoel van bewoners op bepaalde plekken binnen de gemeente (station, winkelgebied, uitgaansgebied, e.d.).

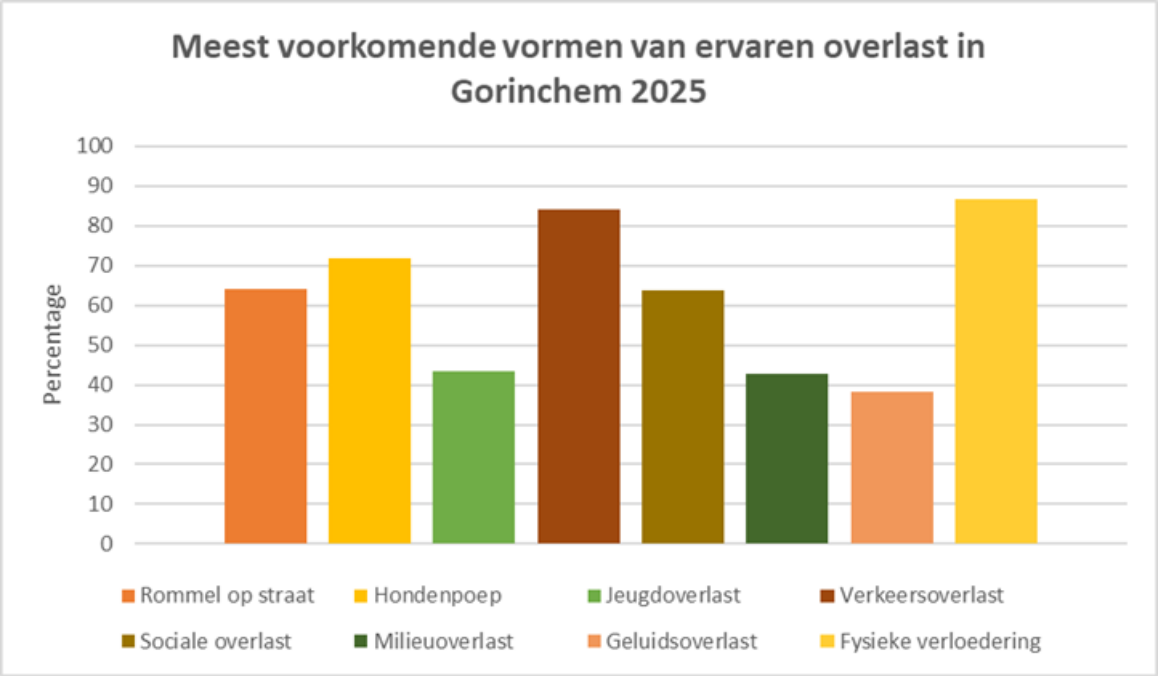
Cijfers veiligheidsmonitor – subjectieve veiligheid

Kijkend naar de resultaten veiligheidsmonitor 2025 is er geen verandering in het rapportcijfer met betrekking tot de leefbaarheid van de woonbuurt ten opzichte van 2023 (rapportcijfer 7,6 voor beide jaren). Daarentegen vinden inwoners in de politie-eenheid Rotterdam dat de buurt achteruitgegaan is in vergelijking met 2023 (+2,1%). Deze trend is niet in Gorinchem zichtbaar. Wel is opvallend dat de tevredenheid over de aanpak leefbaarheid en veiligheid in relatie tot het functioneren van de gemeente hierbij achteruitgaat. Inwoners van Gorinchem vinden de algehele leefbaarheid in de woonbuurt dus niet achteruitgaan terwijl er met meer ontevredenheid naar het functioneren van de gemeente hierbij wordt gekeken.

Wanneer naar het rapportcijfer veiligheid woonbuurt wordt gekeken is deze nagenoeg hetzelfde gebleven in Gorinchem. Tegelijkertijd is wel een toename te zien van mensen die zich in het algemeen weleens onveilig voelen. In 2023 bedroeg dit 31,4% en in 2025 is dit gestegen naar 35,7%. Onveiligheidsgevoelens in de buurt is nadrukkelijk minder hard gestegen: 12,8% (+0,7%). Waar dit in de politie-eenheid Rotterdam met 1,9% is gestegen.

Er is een lichte toename te zien in het aantal inwoners dat vindt dat criminaliteit de afgelopen jaren is toegenomen (van 6,7% naar 9,9% in 2025). Dit komt overeen met de stijging op landelijk niveau (+1,1%). In 2025 voelt 18,7% van de Gorcumse inwoners zich weleens onveilig als zij 's avonds op straat lopen. Dit is ten opzichte van 2023 een stijging van +6,8%. Ook landelijk zijn er meer inwoners die zich weleens onveilig voelen als zij 's nachts op straat lopen (van 16,9 naar 19,4%).

96,6% van de inwoners van Gorinchem geeft aan weleens overlast te ervaren in de buurt. Dit is een lichte stijging ten opzichte van 2023 (+1,2%). Vooral fysieke verloedering (86,6%) en verkeersoverlast (84%) komt vaak voor onder respondenten, gevolgd door hondenpoep op straat (71,9%), rommel op straat (64%), sociale overlast (63,8%) en jeugdoverlast (43,3%). De beleving op deze onderwerpen komt overeen met de cijfers op landelijk niveau.

De top 3 overlastproblemen in de buurt die worden voorgesteld om als eerste aan te pakken zijn: (1) te hard rijden – 22,5%, (2) parkeerproblemen – 21,4% en (3) hondenpoep – 13,6%. Dit komt dan ook overeen met de meest voorkomende vormen van ervaren overlast in Gorinchem.

Wanneer er wordt gekeken naar landelijke cijfers dan laten de cijfers uit Gorinchem een positiever beeld zien. Namelijk:

- Van de inwoners van Nederland voelt 37% zich weleens onveilig in het algemeen. Dat is meer dan in 2023 (35 procent) en 2021 (33 procent). 3%voelt zich vaak onveilig;
- 17% van de mensen voelt zich weleens onveilig in de eigen buurt. Dat is meer dan in 2023 (15%) en 2021 (14%). Ruim 2% voelt zich vaak onveilig in de eigen buurt.

Verder valt in zijn algemeenheid het volgende op:

- De algemene onveiligheidsgevoelens zijn ten opzichte van 2005, het eerste vergelijkbare meetjaar, met 26% gedaald;
- Vrouwen voelen zich vaker onveilig dan mannen en jongeren vaker dan ouderen. Homoseksuele en biseksuele mannen voelen zich vaker onveilig dan heteroseksuele mannen, en biseksuele vrouwen vaker dan heteroseksuele vrouwen.

Trends en conclusie thema subjectieve veiligheid

De belangrijkste trends uit de veiligheidsmonitor tussen 2023 – 2025 voor Gorinchem en ook in vergelijking met regionale en landelijke cijfers zijn als volgt:

Positieve trends:

- Leefbaarheid blijft hoog scoren;
- Veiligheidsgevoel blijft goed;
- Participatie en betrokkenheid van inwoners blijven relatief hoog;
- Traditionele criminaliteit blijft beheersbaar.

Negatieve trends:

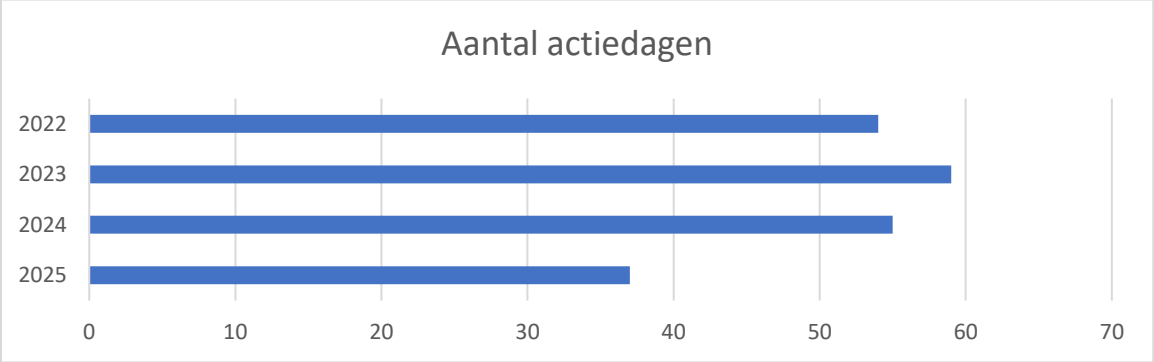
- Minder inwoners vinden dat de buurt vooruitgaat;
- Overlast en fysieke verloedering blijven een aandachtspunt;
- Het sentiment over de leefomgeving verslechtert sneller dan de feitelijke leefbaarheidscijfers doen vermoeden.

Gorinchem blijft in 2025 goed scoren op leefbaarheid en veiligheidsbeleving. De rapportcijfers voor de woonbuurt en veiligheid liggen op of boven het niveau van Nederland en boven het gemiddelde van de politie-eenheid Rotterdam. Tegelijk zijn er duidelijke aandachtspunten: minder inwoners ervaren vooruitgang in hun buurt, meer inwoners ervaren achteruitgang, en de tevredenheid over het onderhoud van stoepen, straten en pleintjes daalt. Daarmee zit een belangrijke opgave niet zozeer in een verslechterd veiligheidsgevoel, maar in de beleving van de kwaliteit en ontwikkeling van de directe woonomgeving.

Veiligheidsveld 2. Veilig ondernemen

Een veilig ondernemersklimaat ontstaat niet vanzelf. Het vraagt om een gezamenlijke inzet en een gedeelde ambitie, waarbij ondernemers, gemeente en veiligheidspartners elkaar actief ondersteunen. Een veilige omgeving leidt tot meer omzet, een prettige werkomgeving en een aantrekkelijke sfeer voor zowel inwoners als bezoekers.

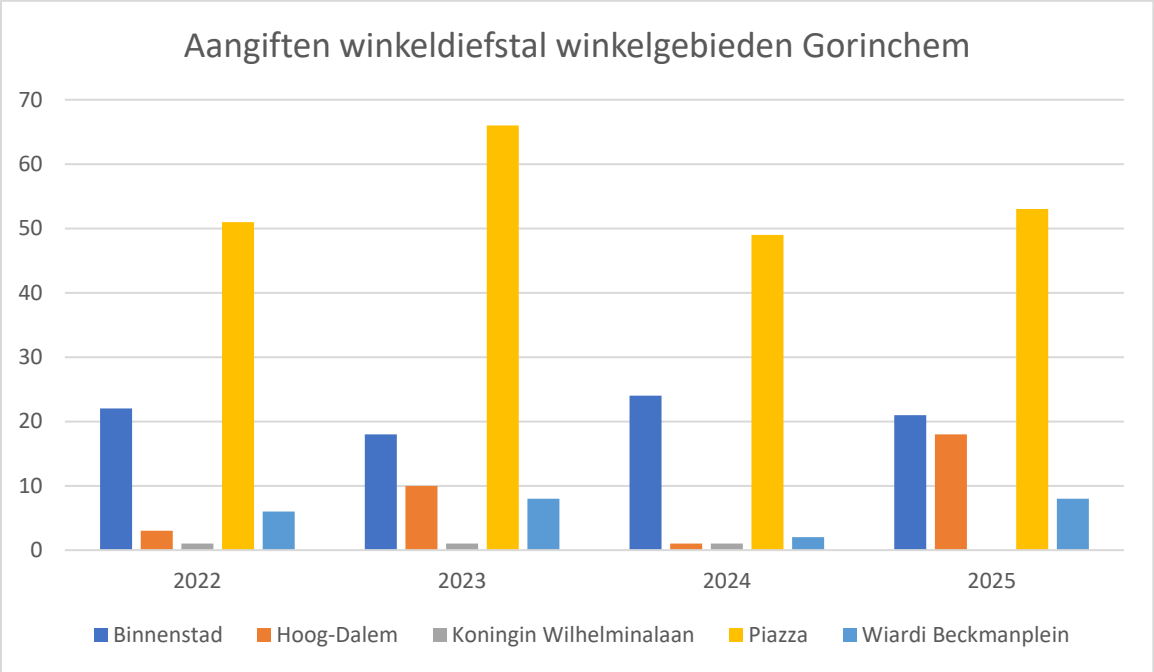
In de periode 2022-2025 is veelvuldig ingezet op het creëren en controleren van een veilig ondernemersklimaat. Vanuit het thema ondermijning zijn diverse initiatieven en acties opgestart. Zo is er geïnvesteerd in publiek-private samenwerkingen, is parkmanagement bij verschillende bedrijventerreinen opgezet en hebben er ook integrale controles plaatsgevonden. Deze controles hadden als doel om samen met partners zoals de Belastingdienst, Omgevingsdienst en Politie inzicht te krijgen in de bedrijfsvoering van de ondernemers en in hoeverre zij zich aan de geldende wet- en regelgeving houden. Hieronder een overzicht van het aantal actiedagen van 2022-2025. Op deze dagen zijn meerdere integrale controles bij bedrijven uitgevoerd.

Thema 2.1. Veilig winkelgebied

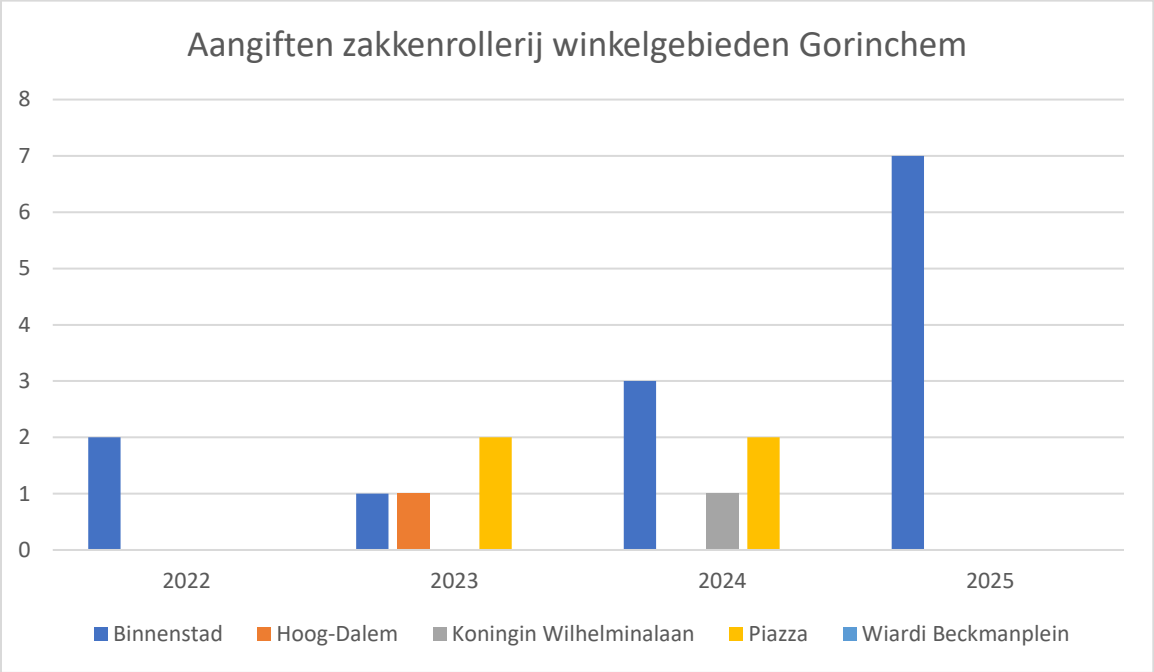
In een winkelgebied kunnen zich verschillende vormen van onveiligheid voordoen. Het gaat bijvoorbeeld om winkeldiefstal en zakkenrollerij maar ook om jeugdoverlast, vernielingen, fietsen en bromfietsen in voetgangersgebied. Daarnaast kunnen zwerfvuil en andere tekenen van verloedering tot subjectieve onveiligheid leiden.

Bij dit thema is gekeken naar cijfers die vanuit de politie beschikbaar zijn. Wat betreft jeugd- en verkeersoverlast wordt dit in andere thema's van deze veiligheidsanalyse meegenomen.

Door de jaren heen is het aantal winkeldiefstallen bij de winkelgebieden ongeveer gelijk gebleven, met een paar uitschieters. Bijvoorbeeld in 2023 bij het Piazza center en in 2025 bij winkelcentrum Hoog-Dalem. Het is lastig te verklaren waardoor juist die uitschieters er waren. Dit kan bijvoorbeeld te maken hebben met een verhoogde awareness bij medewerkers of het kan ook puur toeval zijn.

Naast cijfers over winkeldiefstallen zijn er ook cijfers bekend over zakkenrollerij. Zie het overzicht hieronder:

Zakkenrollerij is in Gorinchem een minder voorkomend fenomeen. Waarbij ook vermeld moet worden dat de aangiftes van zakkenrollerij ook mensen betreffen welke vermoeden dat hun goed middels zakkenrollerij is weggenomen. Dat zakkenrollerij in dat geval feitelijk heeft plaatsgevonden is dan niet altijd bewezen. Het daadwerkelijke cijfer van zakkenrollerij ligt iets hoger dan bovenstaand figuur laat zien. Er is hier namelijk gekeken naar de winkelgebieden en niet naar het gehele grondgebied van Gorinchem. In 2025 zijn er namelijk 11 meldingen van zakkenrollerij gedaan.

Conclusie thema veilig winkelgebied

De cijfers laten een relatief stabiel beeld zien wat betreft winkeldiefstallen en zakkenrollerij. Door de jaren heen zit er af en toe een uitschieter qua meldingen, maar dit lijkt eerder een toevalligheid dan dat hier een trend uit op te maken is.

Thema 2.2. Veilig bedrijventerrein

Onveiligheid op bedrijventerreinen kent zowel sociale als fysieke aspecten: bedrijfsinbraak, diefstal en vernieling aan de ene kant en aan de andere kant inrichting en onderhoud van de terreinen en verkeersveiligheid.

Cijfers misdrijven bedrijventerreinen Gorinchem

Binnen Gorinchem zijn er meerdere bedrijventerreinen. Te weten: Avelingen Oost, Avelingen West, Bedrijventerrein Noord (ten noorden van Newtonweg), Bedrijventerrein Oost (nabij Evenementenhal), Papland en Schelluinsestraat. De politie is gevraagd om cijfers van misdrijven bij deze bedrijventerreinen aan te leveren. Het aantal misdrijven wordt hieronder weergegeven:

2022	Avelingen Oost	Avelingen West	Bedrijventerrein Noord	Bedrijventerrein Oost	Papland	Schelluinsestraat
Bezit harddrugs	1	0	0	1	0	0
Bezit softdrugs	0	1	0	1	0	0
Diefstal in/uit bedrijf/kantoor (niet gekwalificeerd)	0	0	0	0	0	0
Diefstal uit/vanaf personenauto	0	10	0	0	0	2
Gekwalificeerde diefstal in/uit bedrijf/kantoor	0	0	0	1	0	0

2023	Avelingen Oost	Avelingen West	Bedrijventerrein Noord	Bedrijventerrein Oost	Papland	Schelluinsestraat
Bezit harddrugs	0	1	0	0	0	0
Bezit softdrugs	2	1	0	0	0	0
Diefstal in/uit bedrijf/kantoor (niet gekwalificeerd)	0	2	0	0	2	1
Diefstal uit/vanaf personenauto	2	5	1	0	0	1
Gekwalificeerde diefstal in/uit bedrijf/kantoor	0	0	0	1	0	0

2024	Avelingen Oost	Avelingen West	Bedrijventerrein Noord	Bedrijventerrein Oost	Papland	Schelluinsestraat
Bezit harddrugs	0	0	0	2	0	0
Bezit softdrugs	1	0	0	0	1	0
Diefstal in/uit bedrijf/kantoor (niet gekwalificeerd)	1	1	0	0	0	0
Diefstal uit/vanaf personenauto	1	2	0	2	0	0
Gekwalificeerde diefstal in/uit bedrijf/kantoor	0	0	0	1	0	4

2025	Avelingen Oost	Avelingen West	Bedrijventerrein Noord	Bedrijventerrein Oost	Papland	Schelluinsestraat
Bezit harddrugs	0	0	0	2	0	2
Bezit softdrugs	1	0	0	1	0	0
Diefstal in/uit bedrijf/kantoor (niet gekwalificeerd)	0	0	0	0	0	1
Diefstal uit/vanaf personenauto	5	5	1	2	0	2
Gekwalificeerde diefstal in/uit bedrijf/kantoor	1	0	0	2	2	0

In de getoonde tabellen is een selectie gemaakt van de categorie misdrijven die op de bedrijventerreinen hebben plaatsgevonden. Een aantal misdrijfcategorieën kwam zelden voor (bijvoorbeeld: afval drugslab kwam in de afgelopen vier jaar slechts 1 keer voor) en om die reden is er gekeken naar de meest voorkomende misdrijven. Verder wordt er onderscheid gemaakt in gekwalificeerde en niet-gekwalificeerde diefstal. Bij gekwalificeerde diefstal kan sprake zijn van braak, bedreiging/geweld en/of diefstal door meerdere personen. Bij niet-gekwalificeerde diefstal zijn al die verzwarende omstandigheden niet van toepassing.

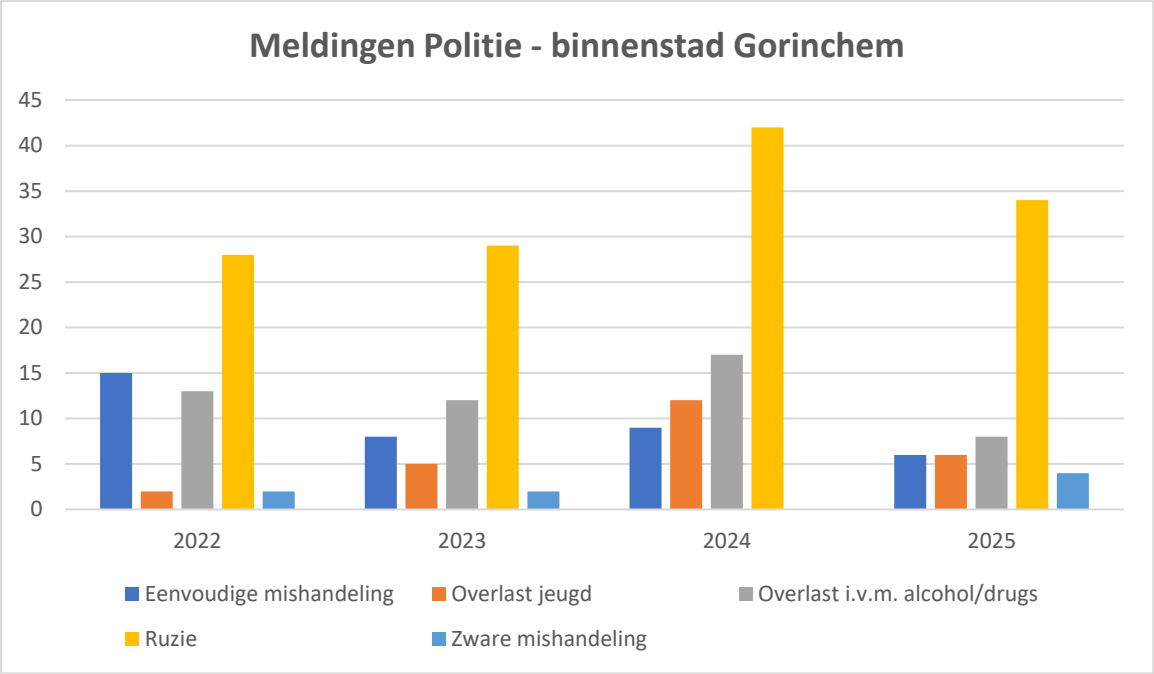
Kijkend naar de cijfers dan komt diefstal uit/vanaf personenauto door de jaren heen veruit het meeste voor. Doordat de cijfers bij andere misdrijfcategorieën relatief laag zijn, kan er in vergelijking met het ene jaar al snel een verdubbeling of halvering plaats hebben gevonden. Een specifieke duiding is dan ook lastig te geven. Wel vallen Bedrijventerrein Noord en Papland in positieve zin op dat daar nauwelijks misdrijven plaatsvinden.

Conclusie thema veilig bedrijventerrein

De meeste misdrijfcategorieën laten geen structurele groei zien op de bedrijventerreinen. Daarbij blijven de absolute aantallen ook relatief beperkt. Wel blijven de bedrijventerreinen vanuit het oogpunt van ondermijning de aandacht krijgen. Zowel in de afgelopen periode als de komende periode. De afgelopen jaren is er ook geïnvesteerd in een publiek- en privaatrechtelijke samenwerking hetgeen mogelijk invloed heeft gehad op de positieve cijfers.

Thema 2.3. Veilig uitgaan

In de binnenstad van Gorinchem bevinden zich diverse horeca- en uitgaansgelegenheden waar wekelijks veel bezoekers op afkomen. Bij de politie zijn cijfers opgevraagd om in beeld te krijgen wat voor incident- en overlastmeldingen er in de binnenstad bij hen binnenkomen. Onderstaand overzicht geeft die meldingen weer:

Op basis van bovenstaande cijfers moeten wel een aantal kanttekeningen gemaakt worden:

- de relatie met de horeca is hier niet één-op-één uit te halen. Het gaat om incidenten in de gehele binnenstad;
- de cijfers hebben betrekking tot incidenten gedurende elk moment van de dag. De incidenten kunnen dus zowel in de nacht als in de dag zijn voorgevallen;
- de cijfers kunnen hierdoor dus een vertekend beeld van de uitgaans- en horeca gerelateerde incidenten geven.

Door de jaren heen vindt er geregeld een verschuiving van het aantal meldingen per categorie plaats. Het aantal eenvoudige mishandelingen (bij een eenvoudige mishandeling is er pijn voelbaar of licht letsel zichtbaar, bij een zware mishandeling is er sprake van ernstig letsel) daalt sterk. Terwijl de overlast van jeugd en het aantal ruzies juist sterker toeneemt. Het aantal overlastmeldingen i.v.m. alcohol/drugs zijn in de binnenstad relatief laag ten opzichte van het totaal aantal meldingen in heel Gorinchem. In 2025 betrof het totaal aantal meldingen hiervan 194 terwijl dit in de binnenstad slechts 8 keer was. Een mogelijke verklaring zou kunnen zijn dat alcohol-/drugsoverlast in de binnenstad meer wordt geaccepteerd dan elders in Gorinchem.

Conclusie thema veilig uitgaan

Het aantal meldingen verschilt soms sterk in de periode 2022-2025. Het is lastig om hier een verklaring voor te geven, zeker gelet op de kanttekeningen die op basis van de politiemeldingen gemaakt moeten worden. Wel is er op basis van andere thema's en gebieden in Gorinchem vanaf 2022 een stijgende trend te zien van jeugd- en drank-/drugsoverlast, waarbij dit in 2025 weer daalt.

Thema 2.4. Veilige evenementen

Evenementen, zeker indien grootschalig, kunnen behoorlijke veiligheidsrisico's opleveren. Eventuele risico's zijn bijvoorbeeld geweld, overlast, vernieling en brandgevaar. De gemeente, veiligheidspartners en de organisator van het evenement dragen met elkaar de zorg voor de veiligheid.

In Gorinchem zijn er veel leuke (sport) evenementen en activiteiten gedurende het hele jaar, zoals de activiteiten vanuit Gorinchem Beweegt, het Hippiefestival, Waterpoort Festival, Totally Tribute en het Zomerfeest Gorinchem. Samen met vele vrijwilligers en professionals werkt de gemeente aan een gevarieerd evenementenaanbod voor de Gorcumse inwoner.

De gemeente is eindverantwoordelijk voor het verlenen van een evenementenvergunning en tevens belast met de handhaving van openbare orde en het toezicht op openbare samenkomsten. Daarnaast heeft de gemeente een ondersteunende, faciliterende en stimulerende rol binnen het evenementenaanbod in Gorinchem. De Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VRZHZ) en de politie adviseren over en ondersteunen de gemeente bij de veiligheid, ordehandhaving en hulpverlening tijdens een evenement. In de regio Zuid-Holland Zuid werken gemeenten, hulpverleningsdiensten en organisatoren samen om de inzet van hulpverleningsdiensten en hun reguliere veiligheidstaken te kunnen waarborgen bij evenementen. Het is van belang dat de VRZHZ, politie, brandweer en geneeskundige diensten worden betrokken bij de advisering over de vergunningverlening. Na het indienen van een aanvraag door de organisator, stuurt de vergunningverlener de ingediende stukken ter beoordeling naar de ondersteunende diensten. Zij voeren een risicoscan uit en adviseren alvorens dat de vergunning voor een evenement wordt verleend. De burgemeester is bevoegd om aanvragen te weigeren wanneer dit in het belang is van o.a. de openbare orde en veiligheid, volksgezondheid of ter voorkoming van ernstige overlast.

Evenementen die de classificatie krijgen als B- of C-evenement, worden altijd geëvalueerd na afloop. Uit de evaluatie van deze evenementen blijkt dat de evenementen in Gorinchem over het algemeen rustig verlopen met weinig (grootschalige) incidenten. Uit de cijfers van het totaal aantal verleende evenementenvergunningen blijkt dat het aantal evenementen de afgelopen jaren in Gorinchem ongeveer gelijk gebleven is:

- 2022: 55
- 2023: 50
- 2024: 47
- 2025: 55

Verloop Zomerfeest Gorinchem 2022-2025

In 2022 werkten beide organisatoren voor het eerst met kaartverkoop. De veiligheidspartners en hulpdiensten constateren dat er sinds de kaartverkoop weinig tot geen verstoringen van de openbare orde zijn. Uit een verdere analyse van de evaluatie zomerfeesten 2022-2025 vallen een aantal punten op. Allereerst valt op dat er de afgelopen jaren weinig openbare orde problematiek heeft gespeeld. Welzijnspartners hebben hier ook een rol in gehad vanuit hun rol om te signaleren en aan te spreken om eventuele escalatie te voorkomen. Eén keer heeft er een zware mishandeling plaatsgevonden. Daarnaast valt op dat alcohol en jeugd een terugkerend probleem is. Extra inzet op leeftijdscontrole blijft hierbij van belang. En tot slot is opvallend dat verkeersveiligheid rond het evenemententerrein en mobiliteitsmaatregelen een groter knelpunt beginnen te vormen dan de openbare orde tijdens het evenement. Waarbij vermeld moet worden dat er steeds meer aandacht komt voor het mobiliteitsplan in de binnenstad van Gorinchem. Over het algemeen valt op dat ondanks de omvang van de zomerfeesten, het jaarlijks relatief rustig verloopt en het een mooi evenement voor jong en oud is.

Conclusie thema veilige evenementen

In Gorinchem zijn er door het jaar heen vele leuke evenementen en activiteiten. Er zijn duidelijke afspraken tussen de gemeente, organisatoren, ondernemers en veiligheidspartners waardoor wij gezamenlijk ervoor zorgen dat veiligheidsproblematiek beperkt blijft. Er zijn tussen 2022 en 2025 geen evenementen geweest waarbij sprake is geweest van zeer ernstige openbare orde en veiligheidsverstoringen.

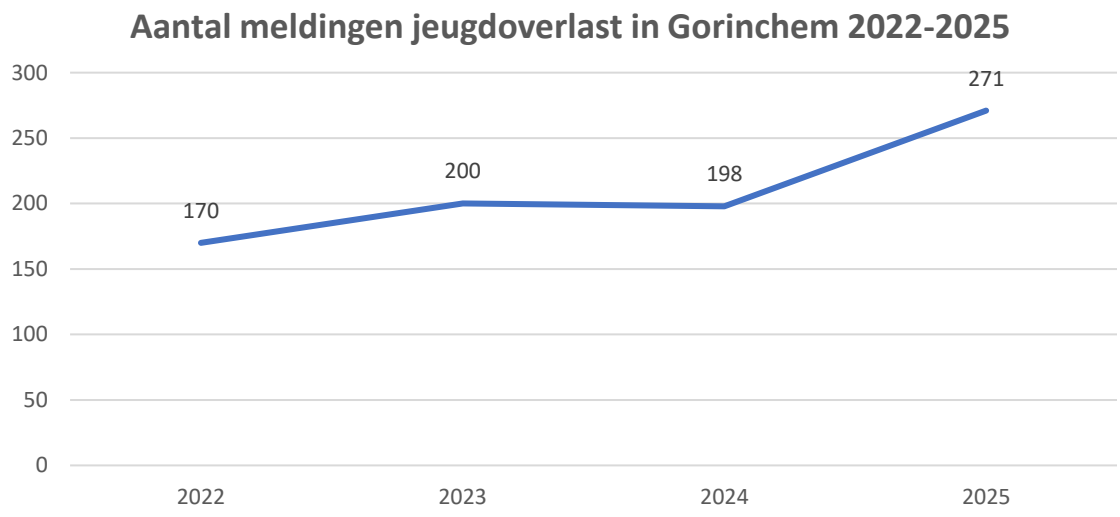
Veiligheidsveld 3. Jeugd en veiligheid

Jeugdoverlast en -criminaliteit tasten de veiligheid, het veiligheidsgevoel en het woongenot van inwoners aan. Maar de gevolgen reiken verder: ook de jongeren zelf en hun gezinnen worden vaak zwaar getroffen. Deze jongeren zijn immers niet alleen dader – ze zijn vaak ook slachtoffer, kwetsbaar door problemen thuis, op school, of door gedrags- of verslavingsproblematiek.

In Gorinchem is eind 2024 gestart met het vormgeven en uitvoeren van 'Preventie met Gezag.' Ook al valt de gemeente onder de noemer 'kleine' gemeente, de laatste jaren werd steeds vaker door onder andere de politie gesignaleerd dat (beginnende) jeugdcriminaliteit ook zichtbaar werd in Gorinchem. De aanpak 'Preventie met Gezag' Gorinchem richt zich op het voorkomen van jonge aanwas, het bieden van perspectief aan deze jongeren anders dan criminaliteit. Daarnaast wordt ook het gezinssysteem ondersteund indien nodig.

Thema 3.1. Jeugdoverlast

Dit thema heeft betrekking op overlast van jongeren, vaak in groepsverband. Het kan gaan om 'mildere' vormen van overlast (zgn. acceptabele en hinderlijke jeugdgroepen) maar ook om zwaardere vormen (overlastgevende groepen). Het uit zich bijvoorbeeld door geluidsoverlast, intimiderend aanwezig zijn, zwerfvuil achterlaten en soms ook om vernielingen en andere vormen van kleine criminaliteit. Kenmerkend voor de zogenaamde hinderlijke groepen is dat ze in principe goed aanspreekbaar/corrigeerbaar zijn door de omgeving. Bij zgn. overlastgevende groepen is er meer 'eigen systeem' (hiërarchie) in de groepen en zijn ze lastiger te corrigeren. Ook is er veelal (lichte) criminaliteit in het spel. In de gemeente zijn momenteel twee problematische jeugdgroepen die onder de groepsaanpak van de Beke-systematiek vallen. De politie monitort momenteel deze problematische jeugdgroepen en de samenstelling van de groep.

Geregistreerde overlast; soort overlast, wijk en buurt. (2026). Politie.

Het aantal meldingen van jeugdoverlast is in 2025 met 101 meldingen gestegen (+59,4%) ten opzichte van 2022. De meeste meldingen van jeugdoverlast spelen zich in 2025 af in de wijken Binnenstad (44), Lingewijk (40) en Haarwijk (45). In 2025 is in de Lingewijk sprake geweest van overlast bij JP-Waale. Hier is vanuit de gemeente op ingezet middels het oprichten van een buurtpreventie app. Ook is in 2025 een alternatieve verwijs- en hangplek gerealiseerd voor de jeugd in de Lingewijk. De politie en boa's geven aan dat sinds de inzet van deze maatregelen minder overlast wordt ervaren. In de binnenstad zijn de meldingen mogelijk gerelateerd aan de uitgaansgelegenheden op de Grote Markt. Daarnaast is Buiten de Waterpoort bij gemeente en politie bekend als hotspotlocatie die regelmatig meegenomen wordt in surveillance. Tot slot is in de Haarwijk een grote toestroom van scholieren die van de i-Campus richting het winkelgebied gaan en jongeren die er wonen en hangen. Ook is er in 2025 sprake geweest van meldingen op schoolpleinen bij de

campus waar sprake was van jeugdoverlast. De politie heeft hierop geïnvesteerd en er is sinds heden geen sprake van overlast meer.

Conclusie thema jeugdoverlast

Ten opzichte van 2022 is het aantal meldingen van jeugdoverlast in Gorinchem gestegen. Er is vooral een stijging geweest in het aantal meldingen tussen 2024 en 2025. Dit is te verklaren doordat er in 2025 sprake was van (problematische) jeugdgroepen die rondhingen in de stad. Opvallend is dat de meeste meldingen van jeugdoverlast afspelen in de wijken Binnenstad, Haarwijk en Lingewijk. Belangrijk om te vermelden is dat er in de meldingen geen verschil te maken valt tussen last en overlast. De partners concluderen dat op de bekende hotspots zoals Buiten de Waterpoort en wijkpark 't Haagje de overlast vaak voorkomt. De plekken nemen ze mee in hun ambulante rondes. Tot slot is het onduidelijk hoeveel van de meldingen afkomstig zijn van unieke personen.

Thema 3.2. Jeugdcriminaliteit

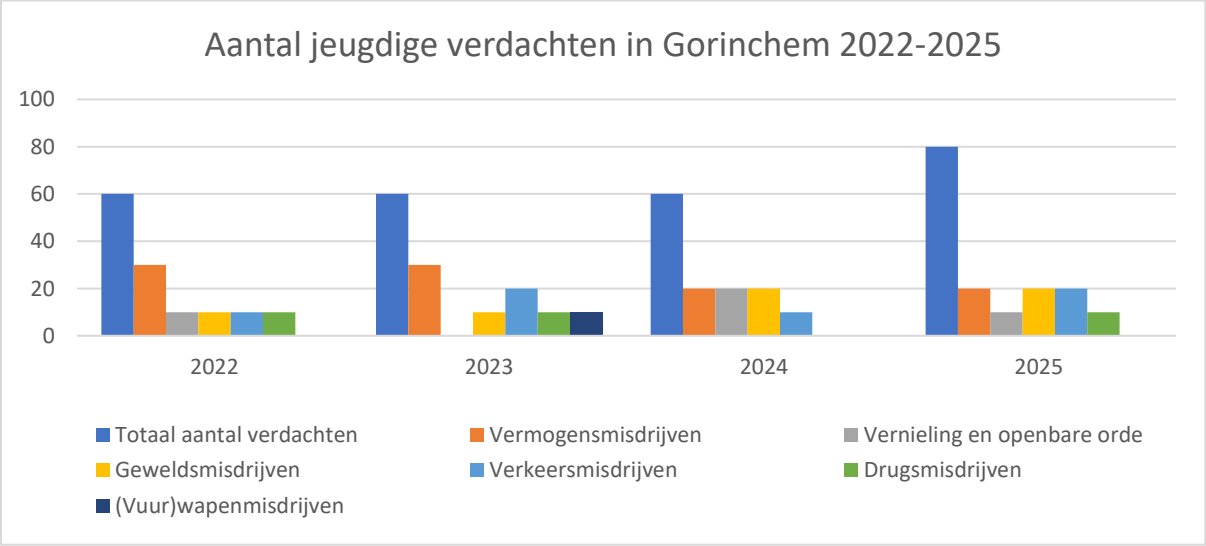
Dit hoofdstuk heeft betrekking op individuele jongeren, waarbij er in sommige gevallen sprake is van meerdere antecedenten dan wel problematiek op meerdere leefgebieden waardoor een jongere (verder) dreigt af te glijden.

De afgelopen twee jaar is gebouwd aan het vormgeven van een aanpak om jeugdcriminaliteit te bestrijden: Preventie met Gezag. Hierbij is ingezet op vroegsignaleren (o.a. op scholen), integrale ambulante rondes in wijken te doen (politie, boa en jongerenwerk). Bij casussen wordt ingezet op perspectief bieden zoals scholing en/of arbeid en tegelijkertijd wordt ondersteuning geboden binnen het gezin om daadwerkelijk verandering aan te brengen. Tot nu toe lopen er 30 actieve casussen.

Naast bovenstaand is er met middelen vanuit de Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid (IPTA) ingekocht. IPTA heeft als doel te voorkomen dat jongeren van 16 tot en met 27 jaar in een kwetsbare positie afglijden naar de criminaliteit. Dit wordt bereikt door de jongeren via een intensief en persoonlijk coaching traject toe te leiden naar een opleiding of werk. Er is in december 2025 gestart met deze trajecten. Er zijn nu 8 trajecten ingezet, waar er 3 van afgerond zijn. In totaal kunnen er ongeveer 15 trajecten per jaar ingezet kunnen worden.

Cijfers jeugdproblematiek

Het aantal verdachten van misdrijven tot 23 jaar is in Gorinchem sinds 2022 gestegen (+33,3%). Opvallend is dat er afgelopen jaren een verschuiving is geweest in het type delicten die worden gepleegd. Geweldsmisdrijven en verkeersmisdrijven komen vaker voor, terwijl vermogensmisdrijven ten opzichte van 2022 afnemen. Onderstaande grafiek geeft het aantal jeugdige verdachten in Gorinchem per misdrijf weer:

CBS - Jeugdmonitor, verdachten van 12 tot 23 jaar; delictgroep, woonregio

Halt-verwijzingen

Verwijzende instantie	2022	2023	2024	2025
Boa	0	2	5	2
Leerplichtambtenaar	2	1	2	3
Officier van Justitie	0	0	0	3
Politie	15	16	15	16
Totalen	**17**	**19**	**22**	**24**

Instroom per verwijzer per jaar (Gemeenterapportage Halt)

Het aantal verwijzingen naar bureau Halt is de afgelopen jaren geleidelijk gestegen. Opvallend is dat er drie verwijzingen zijn gedaan door de Officier van Justitie. Dit kan erop wijzen dat er vaker beoordeeld wordt of een taakstraf een meer passende straf is voor een jongere, dan dat die in een strafrechttraject geplaatst wordt. De Boa's en leerplichtambtenaar blijven achter met het aantal verwijzingen.

Daarnaast wordt in Gorinchem wordt het jeugdpreventieteam ingezet als politie, gemeente of Halt signaleert dat een jeugdige een probleem heeft of veroorzaakt. Het doel van dergelijke trajecten is om jongeren op het rechte pas te houden, problemen op te lossen en, waar nodig, adequaat te verwijzen.

Conclusie thema jeugdcriminaliteit

De afgelopen jaren is geïnvesteerd in het vormgeven van een aanpak tegen jeugdcriminaliteit. Hierbij hebben we met een (eenmalige) Rijksbijdrage de systematiek van Preventie met Gezag kunnen implementeren. Hierbij wordt samengewerkt met de politie, boa's, Poort6, het Openbaar Ministerie, The Mall en stichting Boukie. Daarnaast vindt frequent afstemming plaats met het sociaal domein vanwege het feit dat vanuit dat domein prestatieafspraken zijn gemaakt met partners als The Mall.

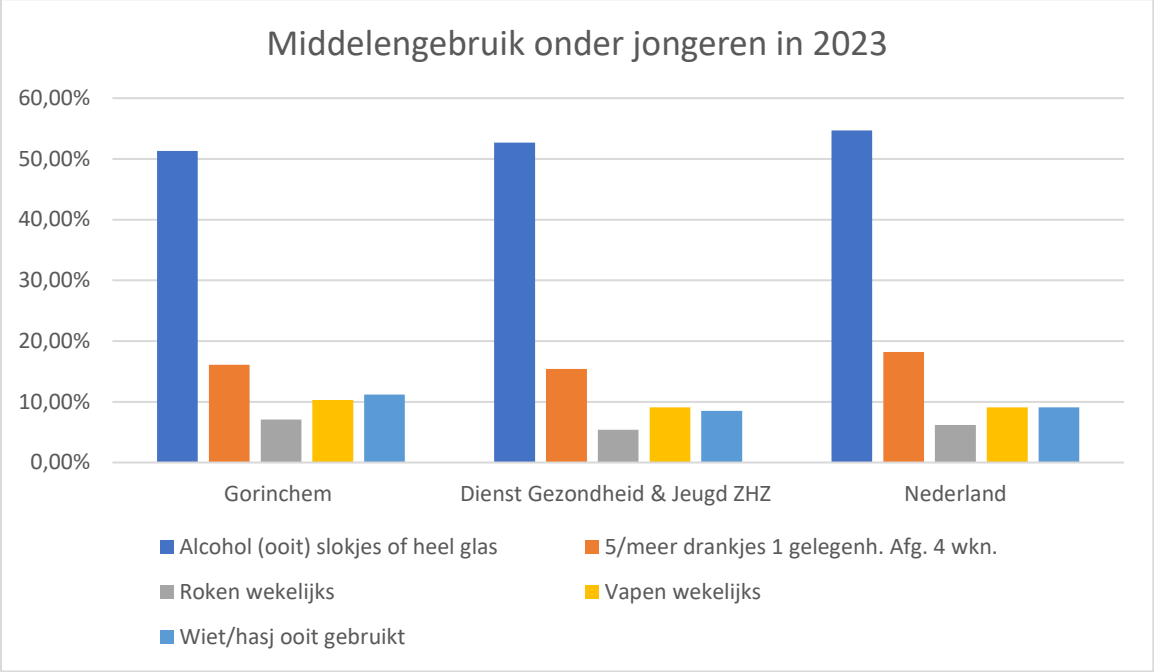
We zijn in de fase van bouwen en vertrouwen. Dat kost tijd. Om daadwerkelijk gezamenlijk de aanpak van jeugdcriminaliteit (en overlast) verder goed neer te zetten, is voor de komende jaren intensivering van de samenwerking nodig. Daarbij gaat het om beter inzetten van interventies als Halt en het jeugdpreventieteam Zuid-Holland Zuid. Tevens vraagt het coördineren van de samenwerking tijd. Naast de procesregisseur Jeugd zou de rol van een netwerkregisseur Jeugd die de coördinatie van het samenwerken begeleidt wenselijk zijn.

Thema 3.3. Jeugd, alcohol en drugs

Binnen dit thema gaat het om de overlast van alcohol- en drugsgebruik in de openbare ruimte en bijvoorbeeld in het uitgaansgebied/ -gelegenheden. Het drank- en drugsgebruik kan in verband staan met geweld, vernielingen en/of geluidsoverlast. De beheersing daarvan is een belangrijke opgave van de gemeente. Een ander onveiligheidsaspect speelt daarbij ook een belangrijke rol: de gezondheidsrisico's van (overmatig) alcohol- en drugsgebruik. Tot slot kan drugsgebruik een eventuele risico voor jongeren zijn om in de criminaliteit te raken of geronseld te worden voor criminele activiteiten (zie 2.3 veilig in en om de school).

Cijfers middelengebruik Gorinchem

Onderstaande tabel geeft de cijfers van middelengebruik onder jongeren weer in Gorinchem in vergelijking met de regio Zuid-Holland Zuid en de gemiddelde in Nederland. Opvallend is dat het aantal jongeren dat wekelijks rookt, vapet en wiet/hasj ooit heeft gebruikt in Gorinchem hoger is dan in de regio Zuid-Holland Zuid en het landelijke gemiddelde. Er zijn geen cijfers beschikbaar over het harddrugsgebruik van jongeren in Gorinchem.

De partners geven aan dat zij de toenemende mate van middelengebruik onder jongeren herkennen. Vooral de intocht van alternatieve vormen van roken, zoals snus en vapes, komt vaker voor. Door deze alternatieve middelen is het laagdrempeliger geworden om voor jongeren te roken.

Conclusie thema jeugd, alcohol en drugs

De uitwerking en coördinatie van het voorkomen van middelengebruik onder jongeren ligt bij het sociaal domein. Specifiek is deze aanpak uitgewerkt in het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol 2025-2029, die tevens gekoppeld is aan het Integrale Sociale Visie (ISV) van de gemeente Gorinchem. Het veiligheidsdomein zoekt de samenwerking hierin op om verdere escalatie van middelengebruik te voorkomen. Daarnaast is middelengebruik een eventuele risico voor jongeren om in de criminaliteit te raken of geronseld te worden voor criminele activiteiten (zie 3.4 veilig in en om de school).

Thema 3.4. Veilig in en om de school

Onze jeugd kan zowel dader als slachtoffer van onveiligheid zijn – thuis, in de buurt, bij het stappen en óók op school. Mogelijke veiligheidsproblemen in en om scholen zijn pesten, geweldpleging, diefstal, overlast (voor omwonenden), vernielingen en/of verkeersonveiligheid. Iedere school heeft een veiligheidscoördinator en een veiligheidsplan. Sinds 2025 heeft de gemeente, samen met middelbare scholen en politie, uitgesproken de noodzaak te zien om de veiligheid in en rondom scholen te waarborgen, tegen grensoverschrijdend, gewelddadig en/of crimineel gedrag. In oktober wordt een convenant ondertekend tussen deze partijen waarin er afspraken worden gemaakt over de verantwoordelijkheden taken en overlegstructuur.

Sociale veiligheid op de i_campus

In maart en april 2026 is een enquête afgenomen om de sociale veiligheid op de i_campus in Gorinchem in kaart te brengen. Hierin hebben leerlingen vragen beantwoord met betrekking tot de sociale- en verkeersveiligheid op en rondom de i_campus. De resultaten laten zien dat 90% van de leerlingen zich veilig voelt. Slechts 10% van de leerlingen voelt zich (weleens) onveilig. Dit heeft vooral te maken met de interactie bij de uitgangen van de scholen. Daarnaast geven een aantal leerlingen aan dat de verkeersveiligheid rondom de campus aandacht behoeft (zie thema 5.1. verkeersveiligheid).

Conclusie thema veilig in en om de school

Eind 2026 wordt samen met de schooldirecteuren van het Voortgezet Onderwijs werkafspraken gemaakt om samen te werken aan een veilige school- en omgeving. Dit wordt in 2027 uitgevoerd. Met de geleerde lessen wordt voor het schooljaar 2027-2028 bekeken wat verder nodig is voor de samenwerking (scholen, politie, welzijn en gemeente).

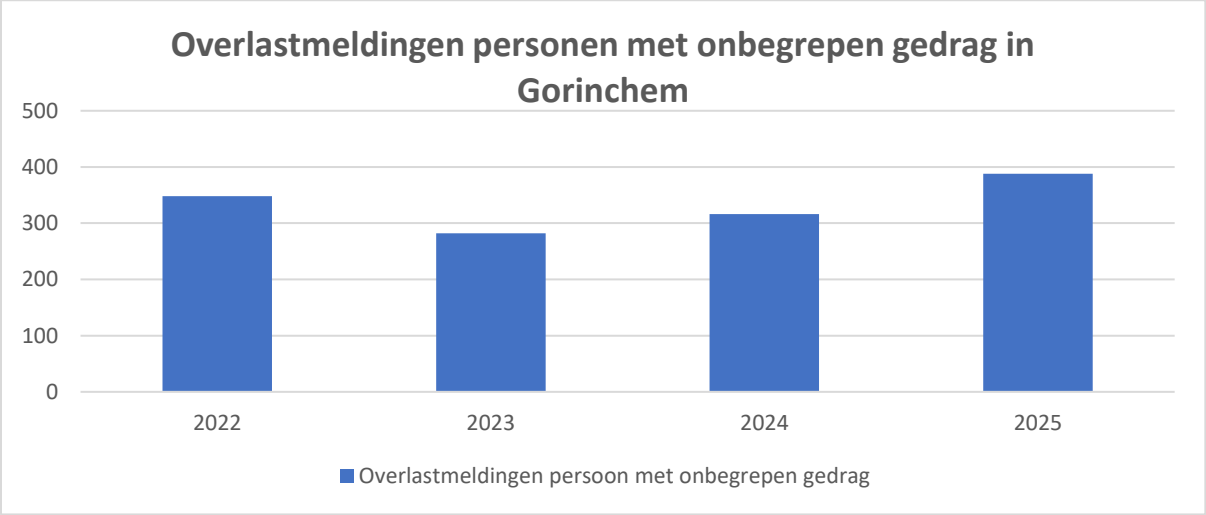
Veiligheidsveld 4. Zorg en Veiligheid

Het snijvlak van zorg en veiligheid is complex en veelomvattend. Inwoners die overlast veroorzaken en/of criminele feiten plegen, hebben vaak op meerdere vlakken problemen. Denk daarbij aan een combinatie van schulden, verslaving en psychische problemen. Dat wordt ook wel multiproblematiek genoemd. Inwoners met multiproblematiek vormen een grote maatschappelijke opgave. Hierbij is een nauwe samenwerking tussen zorg, welzijn, onderwijs, politie en andere partners essentieel.

Thema 4.1. Overlast personen met onbegrepen gedrag

In vergelijking met 2022 is het aantal gevallen van overlast door personen met onbegrepen gedrag met 11% toegenomen.

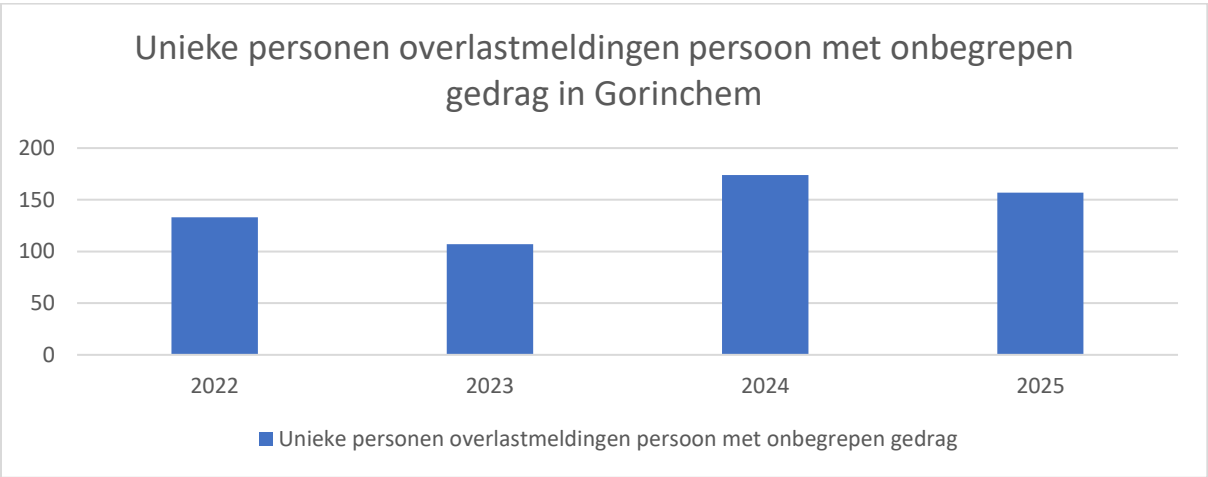
Landelijk ontving de politie in 2022 een recordaantal meldingen binnen van overlast door personen met onbegrepen gedrag. De precieze oorzaak hiervan is niet te duiden. Volgens de Nationale Politie zijn onrustige tijden, tekorten in de geestelijke gezondheidszorg, eenzaamheid en financiële problemen mogelijke factoren.

GVB 2025 eenheid Rotterdam

Kijkend naar de resultaten van de veiligheidsmonitor dan is er ook een stijgende trend te zien dat overlast door personen met onbegrepen gedrag wel eens voorkomt. Ten opzichte van eerdere jaren is dit met ruim 8% gestegen naar 25,2%.

Daarnaast is het belangrijk om het aantal overlastmeldingen in een bredere context te beschouwen ten opzichte van het aantal unieke personen voortkomend uit de overlastmeldingen. Op basis van gegevens van de GGD Zuid-Holland Zuid komen de volgende cijfers naar voren:

Hieruit blijkt dat het aantal overlastmeldingen steevast hoger ligt dan het aantal unieke personen die mogelijk tot overlast kunnen zorgen. Aannemelijk is daarbij om te stellen dat er meerdere personen zijn die voor meer overlast zorgen. Tegelijkertijd is ook hier zorgelijk dat het aantal unieke personen gemiddeld genomen een structurele toename laat zien door de jaren heen.

Cijfers Zorg- en Veiligheidshuis Zuid-Holland Zuid

Het Zorg- en Veiligheidshuis Zuid-Holland Zuid (ZVHZHZ) richt zich op personen met complexe problematiek waarbij een reguliere aanpak in een afzonderlijke straf-, civiele-, bestuurlijke en zorgketen niet volstaat. In het ZVHZHZ wordt er gewerkt met een integrale persoonsgerichte aanpak op maat die enerzijds bestaat uit interventies met een repressief karakter en anderzijds gericht is op zorg- en hulpverlening.

Aantal personen per thema worden hieronder weergegeven:

Gorinchem	2022		2023		2024		2025	
	Totaal	Nieuwe instroom	Totaal	Nieuwe instroom	Totaal	Nieuwe instroom	Totaal	Nieuwe instroom
Jeugd Tafel	7	6	6	3	3	1	1	0
Volwassen Tafel	3	2	5	4	5	4	8	5
Huiselijk Geweld Tafel	12	10	10	9	16	14	16	10
Totaal aantal aanpakken	22	18	21	16	24	19	25	15
Unieke personen	22		21		23		17	

De verschillende overlegtafels behandelen de volgende personen:

- Aanpakken Jeugd: betreft zeer actieve veelplegers, stelselmatige daders, high impact targets, risico-jongeren, ernstige overlastplegers, overlastgevende- en criminele jeugdgroepen en nazorg (trajectberaad);
- Aanpakken Volwassenen: betreft zeer actieve veelplegers, stelselmatige daders, high impact targets, ernstige overlastplegers en complexe nazorg ex-gedetineerden;
- Aanpakken Huiselijk Geweld: betreft de aanpakken van het hele systeem, dus niet alleen de plegers/daders, maar ook het systeem (gezins)-leden.

Het aantal persoonsgerichte aanpakken laat door de jaren heen een lichte stijging zien. Waarbij ook vermeld moet worden dat een aantal persoonsgerichte aanpakken soms een lange doorlooptijd hebben (>1 jaar).

Wanneer het aantal overlastmeldingen wordt afgezet tegen het aantal personen dat op jaarbasis op verschillende overlegtafels is behandeld, dan kan er gesteld worden dat het aantal overlastmeldingen niet gelijk is aan het aantal personen met onbegrepen gedrag. Het is aannemelijk dat een aantal veelplegers voor veel overlastmeldingen zorgt. Dit kenmerkt de complexiteit van de multiproblematiek en een langere doorlooptijd dan gemiddeld bij een persoonsgerichte aanpak.

Conclusie thema overlast personen met onbegrepen gedrag

Zowel de overlastmeldingen personen met onbegrepen gedrag, unieke personen en het aantal persoonsgerichte aanpakken laten vanaf 2022 een stijgende lijn zien. Het is echter niet alleen een lokaal probleem. Ook regionaal en landelijk is een stijgende trend te zien wat betreft overlast rondom deze problematiek en ook een groeiend aantal personen met onbegrepen gedrag.

Thema 4.2. Maatschappelijke onrust

Maatschappelijke onrust wordt gedefinieerd als (zichtbare) collectieve gedragingen in situaties die voortkomen uit maatschappelijk ongenoegen. Deze ongenoegen komt voort uit een gevoel van angst, onzekerheid, onvrede, of miskenning ten gevolge van ongrijpbare fenomenen, zoals onder andere globalisering, klimaatverandering, migratie en ongelijkheid (NCTV, 2026). Er zijn verschillende vormen van maatschappelijk onrust. Uiteenlopend van vreedzame en kleinschalige demonstraties tot radicale, strafbare en grootschalige acties.

Om een beeld te schetsen wat voor mogelijk maatschappelijk ongenoegen er de afgelopen jaren in Gorinchem heeft gespeeld, kan er gekeken worden naar het aantal aangekondigde demonstraties. Deze demonstraties worden middels een kennisgeving op grond van de Wet openbare manifestaties (Wom-melding) kenbaar gemaakt.

Jaar	Totaal	Soort melding	Aantal
2022	2	Evangelisatie	1
		Openbare kerkdienst	1
2023	1	Pride march	1
2024	9	Evangelisatie	5
		Pro-Palestina	2
		Pride march	1
		Stille tocht	1
2025	16	Evangelisatie	11
		FNV - Corbion	2
		Beter CAO	1
		Wij eisen de straat op	1
		Pride march	1

Wat opvalt is dat van het totaalaantal Wom-meldingen (28 keer) een grote meerderheid evangelisaties (17 keer) betrof. Doorgaans betrof dit een kleine groepering die op dat vlak actief was. Een aantal andere demonstraties kreeg meer aandacht gekeken naar het aantal aanwezigen. Dit betrof onder andere de Pro-Palestina demonstratie en ook 'Wij eisen straat op'.

Conclusie thema maatschappelijke onrust

Het overgrote deel van demonstraties in Gorinchem betreft een evangelisatie. Daarnaast wordt er een aantal keer per jaar demonstraties gehouden die vaak in lijn liggen met landelijke- en internationale gebeurtenissen/fenomenen.

Thema 4.3. Polarisatie, radicalisering en extremisme

Polarisatie, radicalisering en extremisme vormen ontwikkelingen die de sociale stabiliteit en openbare orde kunnen beïnvloeden. Binnen dit thema gaat het om ideologische stromingen die zodanig kunnen radicaliseren dat zij een bedreiging vormen voor de democratische rechtsorde en de veiligheid. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan rechts-extremisme, islamitisch extremisme, links-extremisme, dierenrechtenextremisme en anti-institutioneel extremisme.

Polarisatie en radicalisering zijn nauw met elkaar verbonden. Toenemende maatschappelijke tegenstellingen kunnen leiden tot een sterker wij-zij-denken, waardoor spanningen tussen groepen oplopen en de bereidheid om democratische spelregels te accepteren afneemt. In sommige gevallen kan dit proces uiteindelijk leiden tot extremistisch gedrag of het gebruik van geweld.

Meldingen van mogelijke radicalisering komen vaak eerst binnen bij het lokale Meld- en Adviespunt Radicalisering (MAR). Indien er sprake is van complexe of dreigende problematiek, schaalt het MAR de casus op naar de expertisetafels van het Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam-Rijnmond.

Het ZVHRR coördineert de persoonsgerichte aanpak om radicalisering, extremisme en polarisatie in de regio Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland Zuid tegen te gaan.

Binnen het ZVHRR werken partners uit de zorg, het sociale domein en de strafrechtketen samen om complexe casussen rondom radicaliserende personen vroegtijdig aan te pakken.

Radicalisering

Radicalisering is het proces waarbij personen of groepen steeds extremere ideologische opvattingen ontwikkelen en in toenemende mate bereid zijn deze uit te dragen of ernaar te handelen. Dit kan zich uiten in het verspreiden van extremistische denkbeelden, het afwijzen van de democratische rechtsorde of – in het uiterste geval – het legitimeren of gebruiken van geweld.

De gemeente Gorinchem investeert, mede dankzij financiële ondersteuning van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV), in het voorkomen van radicalisering. Daarbij ligt de nadruk op deskundigheidsbevordering van professionals, zodat signalen tijdig worden herkend en op de juiste wijze kunnen worden opgepakt. Daarnaast wordt geïnvesteerd in het vergroten van de weerbaarheid van jongeren en ouders en wordt, waar noodzakelijk, een Persoonsgerichte Aanpak (PGA) ingezet in samenwerking met het Zorg- en Veiligheidshuis.

Eind 2024 is, met ondersteuning vanuit de NCTV, het Handboek Persoonsgerichte Aanpak Radicalisering (PGA-R) ontwikkeld. Dit handboek biedt professionals een uniforme werkwijze voor de aanpak van radicaliseringscasuïstiek en heeft inmiddels ook buiten Gorinchem navolging gekregen bij andere Nederlandse gemeenten.

Omdat verschillende vormen van extremisme om een specifieke aanpak vragen, wordt de komende jaren verder gewerkt aan de doorontwikkeling van de lokale aanpak. Daarbij blijft het versterken en uitbreiden van het netwerk van sleutelfiguren een belangrijk speerpunt. Deze sleutelfiguren vervullen een belangrijke rol bij het vroegtijdig signaleren van zorgelijke ontwikkelingen en het versterken van de weerbaarheid binnen verschillende doelgroepen.

Polarisatie

De afgelopen jaren zijn maatschappelijke spanningen zichtbaar toegenomen. Ontwikkelingen zoals maatschappelijke onrust, wantrouwen richting de overheid en discussies over sociale en politieke thema’s hebben bestaande tegenstellingen in de samenleving versterkt. Daarnaast is sprake van een groeiende anti-institutionele beweging, die zich soms vermengt met andere activistische of extremistische stromingen.

De gemeente heeft tevens aandacht voor de gevolgen van polarisatie voor inwoners die slachtoffer worden van discriminatie, intimidatie of geweld, bijvoorbeeld op basis van seksuele geaardheid, afkomst of levensovertuiging.

Het is van belang om maatschappelijke spanningen tijdig te signaleren, ontwikkelingen te monitoren en samen te werken met relevante partners om escalatie te voorkomen. Daarbij kiest de gemeente bewust voor een verbindende aanpak, waarbij niet wordt meegegaan in polariserende tegenstellingen, maar wordt ingezet op dialoog, ontmoeting en maatschappelijke verbinding.

Op dit moment zijn er binnen Gorinchem geen signalen die wijzen op acute of structurele problematische polarisatie die een uitbreiding van de huidige aanpak noodzakelijk maken. De beschikbare middelen worden daarom gericht ingezet op het onderhouden en versterken van bestaande netwerken, waaronder het netwerk van sleutelfiguren en de verbinding met professionals binnen het sociaal domein.

Daarnaast blijft de gemeente actief investeren in kennisontwikkeling. Hierbij wordt gebruikgemaakt van landelijke expertise, zoals die van het Expertisecentrum Sociale Stabiliteit (ESS), zodat de eerstelijns professionals blijven beschikken over actuele inzichten en handelingsperspectieven.

Ter versterking van de preventieve aanpak heeft de gemeente vanuit het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid financiële middelen ontvangen voor de ontwikkeling van een lesprogramma voor jongeren. Dit programma richt zich op het vergroten van de weerbaarheid tegen

polarisatie, extremisme en online beïnvloeding en draagt bij aan het versterken van democratische waarden en sociale cohesie.

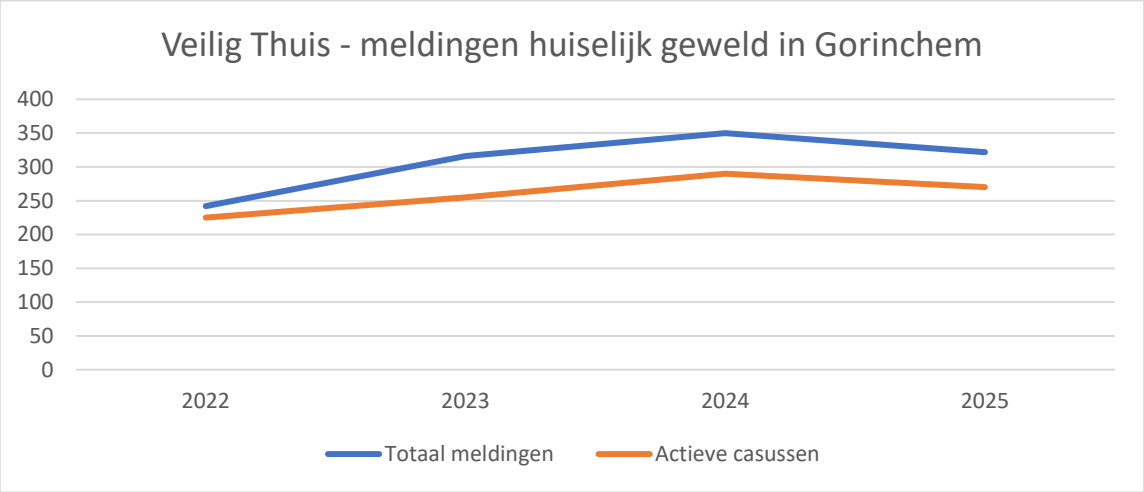
Conclusie thema polarisatie, radicalisering en extremisme

Hoewel er weinig tot geen lokale casuïstiek rondom polarisatie, radicalisering en extremisme in de afgelopen periode heeft afgespeeld. Blijft kennisuitwisseling en onderhouden van de samenwerking met netwerkpartners bij dit thema van belang. Eventuele signalen in de maatschappij kunnen dan sneller opgepikt en zo nodig aangepakt worden.

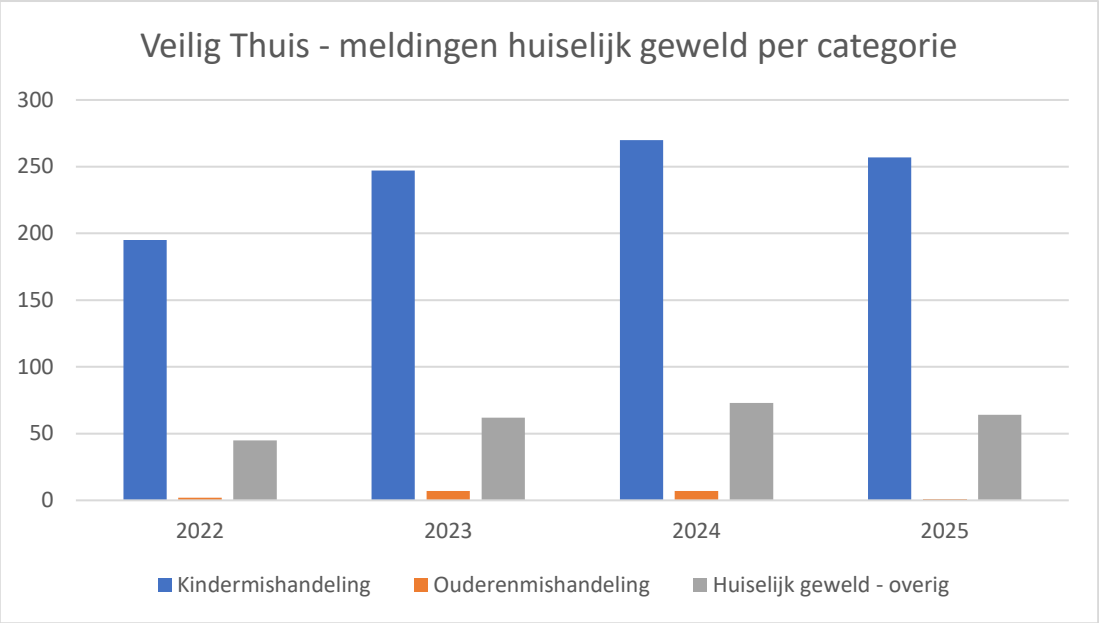
Thema 4.4. Huiselijk geweld

Onder huiselijk geweld wordt alle vormen van geweld verstaan die zich in de relationele sfeer afspelen. Dit betekent dat de dader en slachtoffer elkaar (goed) kennen. Dit kunnen zowel (ex-)partners, gezins- en familieleden als huisvrienden zijn.

In 2022 zijn er in Gorinchem 242 meldingen gedaan bij Veilig Thuis. In de jaren erna steeg dat aantal naar een piek van 350, met uitzondering van 2025 waarin het aantal meldingen uiteindelijk iets daalde naar 322. Dit komt overeen met de stijging en later een daling binnen de regio Zuid-Holland Zuid.

Veruit de meeste meldingen betreffen kindermishandeling. In 2025 betrof dat bijvoorbeeld 80% van het totaal aantal meldingen huiselijk geweld. Naast de categorie kindermishandeling, wordt er ook onderscheid gemaakt in de meldingscategorieën ouderenmishandeling en huiselijk geweld overig. Bij overig kan onder andere gedacht worden aan partnermishandeling en mishandeling huisgenoot.

Ouderenmishandeling komt relatief weinig voor en van de overige meldingen kan geen duiding gegeven worden welke vorm van huiselijk geweld er nog meer uitspringt qua cijfers.

Naast het aantal meldingen huiselijk geweld, beschikt Veilig Thuis ook over cijfers van opgelegde tijdelijke huisverboden. In de periode 2022-2025 is er tien keer een tijdelijk huisverbod opgelegd. Dit kwam ook neer op twee à drie verboden per jaar.

Femicide

Femicide is een extreme vorm van huiselijk geweld, waarbij een meisje of vrouw om het leven wordt gebracht. In Nederland worden jaarlijks ruim 40 vrouwen slachtoffer van moord of doodslag, waarbij in ruim de helft van de gevallen (ca. 54-70%) een (ex-)partner de dader is. Hoewel het aantal gevallen fluctueert, blijft het aantal vrouwen dat door een (ex-)partner wordt gedood al jaren relatief stabiel. Deskundigen benadrukken dat er vaak een patroon van huiselijk geweld voorafgaat aan de moord.

Er zijn geen actuele, openbare cijfers beschikbaar die per individuele gemeente op jaarbasis aangeven. Bij de gemeente Gorinchem zijn er twee gevallen van femicide bekend in de periode tussen 2022 en 2025.

Conclusie thema huiselijk geweld

Huiselijk geweld komt in Gorinchem vaak voor, maar in vergelijking met andere vergelijkbare gemeenten uit de regio ligt het aantal meldingen in lijn met elkaar. Huiselijk geweld is dus zeker niet alleen een lokaal probleem. Ook in de regio is het een zorgelijk thema.

Veiligheidsveld 5. Fysieke veiligheid

Thema 5.1. Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid is een kerntaak van gemeenten. Elke inwoner moet zich veilig kunnen verplaatsen, lopend, fietsend, met de auto of een ander vervoermiddel. Deze veiligheid wordt beïnvloed door fysieke factoren (zoals de infrastructuur) en het rijgedrag van verkeersdeelnemers (CCV, 2026). Verkeersveiligheid is een thema dat nadrukkelijk terugkomt uit het digipanel waar de gemeente Gorinchem aandacht aan moet besteden.

Cijfers veiligheidsmonitor

De overkoepelende verkeersoverlast stijgt in Gorinchem. Het aandeel inwoners dat aangeeft dat één of meer vormen van verkeersoverlast voorkomen stijgt van 82,4% in 2023 naar 84,0% in 2025. Ook de ervaren hinder neemt toe: het aandeel inwoners dat veel overlast ervaart van één of meer vormen van verkeersoverlast stijgt van 33,2% naar 36,5%.

Het aandeel inwoners dat aangeeft dat te hard rijden in de buurt wel eens voorkomt, stijgt in Gorinchem van 64,7% in 2023 naar 70,7% in 2025. Dat is een stijging van 6,0 procentpunt. Ook het aandeel inwoners dat veel overlast ervaart van te hard rijden stijgt van 20,4% naar 24,8%.

Het meest opvallende cijfer is de stijging van agressief gedrag in het verkeer. In Gorinchem stijgt het aandeel inwoners dat aangeeft dat dit in de buurt wel eens voorkomt van 32,4% in 2023 naar 44,6% in 2025. Dat is een stijging van 12,2 procentpunt.

Wat betreft de totale verkeersoverlast scoort Gorinchem gunstiger dan de politie-eenheid Rotterdam. Daar ligt het percentage op 40,8%. Echter scoort Gorinchem ongunstiger t.o.v. de landelijke cijfers. Landelijk ligt het percentage namelijk op 32,6%.

Ongevallenbeeld 2022-2025

Op basis van geregistreerde ongevallen data worden er periodiek rapportages door de politie. Aan de hand waarvan een goed beeld kan worden gegeven van de meest verkeersonveilige kruispunten en wegvakken.

Aantal geregistreerde ongevallen 2022-2025

In de afgelopen vier jaar lag het aantal geregistreerde ongevallen tussen de 249 en 285. Het aantal letselongevallen is ieder jaar verder opgelopen, met 88 als hoogste aantal in 2025. De afgelopen vier jaar waren er in totaal 4 doden te betreuren ten gevolge van een ongeval in het verkeer.

De ongevallen in de linker tabel betreft alle ongevallen in de gemeente Gorinchem, inclusief de ongevallen die op de rijkswegen A15 en A27 plaatsvonden, of op provinciale- en waterschapswegen. In de rechter tabel is een overzicht van de ongevallen en afloop gegeven, die op wegen in beheer van gemeente Gorinchem hebben plaatsgevonden.

jaar	ongevallen	UMS	Letsel	doden
2022	249	198	49	2
2023	256	194	62	0
2024	285	202	82	1
2025	259	170	88	1
totaal	**1049**	**764**	**281**	**4**

jaar	ongevallen	UMS	Letsel	doden
2022	157	122	34	1
2023	149	108	41	0
2024	197	138	59	0
2025	168	107	60	1
totaal	**671**	**475**	**194**	**2**

Van het totaal aantal ongevallen in de jaren 2022 tot en met 2025 vond bijna 64% ervan plaats op wegen in beheer van gemeente Gorinchem.

Leeftijd verkeersslachtoffers

leeftijd	Letsel	doden
0 t/m 11	5	0
12 t/m 15	25	0
16 t/m 17	25	0
18 t/m 24	31	0
25 t/m 39	35	0
40 t/m 49	12	0
50 t/m 59	27	0
60 t/m 69	16	0
70 en ouder	18	2
totaal	**194**	**2**

In ruim een kwart van de ongevallen met letsel of dodelijke afloop gaat het in de beschouwde vier jaar om jonge verkeersslachtoffers in de leeftijd van 0 tot en met 17 jaar.

Het aandeel slachtofferongevallen onder 'jonge bestuurders' in de leeftijdscategorie 18 tot en met 24 is bijna 16%.

Ook de leeftijdscategorie daarboven is met ruim 17% goed vertegenwoordigd.

Vervoerwijze van slachtoffers

Onder het aantal slachtoffers waren de kwetsbare (brom)fietsers met ruim 60% in de meerderheid. Bij voetgangers ging het om 17 slachtoffers en 1 dodelijk ongeval. Met de kanttekening daarbij, dat er een onderregistratie is van ongevallen met fietsers en voetgangers.

Top 10 meest onveilige trajecten

Binnen Gorinchem zijn er op basis van ongevallen in combinatie met gereden snelheden tien trajecten/wegvakken die met elkaar een top 10 meest onveilige trajecten vormen.

1. Mollenburgseweg (tussen Sportlaan en Busschieterstraat)
2. Concordiaweg (tussen Eike's Hof en Nieuwe Hoven)
3. Kleine Haarsekade (tussen Nieuwe Hoven en viaduct rijksweg A15)
4. Driemanschapslaan – Gildenweg – Vroedschapstraat
5. Spijksesteeg (tussen Franklinweg en Van Ander Spruytlaan)
6. Kazerneplein – Krijstraat – Hoge Torenstraat – Haarstraat – Arkelstraat
7. Grote Haarsekade (tussen viaduct rijksweg A15 en Nieuwe Hoven)
8. Newtonweg (tussen Ds.G.H. Kerstenlaan en Spijksesteeg)
9. Glacis (tussen Flank en Vestingweg)
10. Banneweg (tussen Oude Hoven en Stadhuisplein)

Top 10 meest onveilige kruispunten

Van de meest onveilige kruispunten is eveneens een top 10 bekend.

1. Eike's Hof (rotonde)
2. Mollenburgseweg/Stalkaarsen/Willem van Arkellaan (kruispunt)
3. De Kom (rotonde Stadhuisplein)
4. Arkelsedijk/Stoep van Ceelen/Paardenwater (kruispunt)
5. Mollenburgseweg/Koningin Wilhelminalaan/Scheywijck (kruispunt)
6. Pommel (rotonde Spijksesteeg/Griendweg)
7. Graaf Reinaldweg/Beatrixlaan (rotonde)
8. Spijksedijk/De Lingebrug (rotonde)
9. Newtonweg/Stephensonweg (kruispunt)
10. Mollenburgseweg/Nieuwe Hoven (kruispunt)

Wat is er gedaan of staat nog op de planning?

Er wordt ingezet op verkeerseducatie op de scholen in Gorinchem en bereiken daarmee de jonge kwetsbare verkeersdeelnemers op de (brom)fiets. Zo worden er praktische verkeersexamens afgenomen voor de hogere groepen op de basisscholen. Zijn er lesprogramma's voor de leerlingen van het voortgezet onderwijs, om bewust(er) te worden van de verkeersveiligheidsrisico's.

Jonge bestuurders ontvangen na het behalen van hun rijbewijs op het gemeentehuis een box met nuttige verkeersveiligheidstips.

In de afgelopen periode zijn er op (delen) trajecten uit de top 10 werkzaamheden uitgevoerd. Zo zijn de Kleine (3) en Grote Haarsekade (7) heringericht in 2024/2025. Is de Glacis (9) aangepakt in 2025/2026 en voorzien van brede en duidelijk gemarkeerde fietsstroken.

De reconstructie werkzaamheden Banneweg zijn in 2025 gestart.

Voor de Concordiaweg (2) blijven met name de hoge intensiteiten een punt van zorg, waar de nieuwe Concordiabrug geen oplossing voor zal zijn. Voor de Spijksesteeg (5) is vastgesteld dat de te hoge snelheid een risico is, wat ook onderkend is door de politie. Hiervoor is incidentele radarcontrole toegezegd.

De Mollenburgseweg (1) is opgenomen in de meerjarenplanning om te worden aangepakt. Onderzocht wordt welke aanvullende kruispunt- en wegvakmaatregelen mogelijk zijn om de weginrichting als erftoegangsweg (ZONE 30) beter te krijgen.

De rotonde Eike's Hof (1) is in 2025 succesvol aangepakt en kan rekenen op positieve reacties.

De drie kruispunten uit de top tien op de Mollenburgseweg (2, 5 en 10) worden meegenomen in de studie weginrichting ZONE 30. De rotonde bij het Stadhuisplein (3) gaat verdwijnen in het kader van de reconstructie Banneweg en wordt omgebouwd naar een met verkeerslichten geregeld kruispunt.

Het onderzoek naar het kruispunt op Paardenwater (4) loopt in het kader van de Top 10 fietsknelpunten. Op de Spijksesteeg bij de rotonde (6) wordt de gecombineerde fiets- en voetgangersoversteek aangepast gelijktijdig met de werkzaamheden voor de aanpassing van de bushaltekom.

Conclusie thema verkeersveiligheid

De ervaren verkeersoverlast neemt toe en wordt vooral gedragen door te hard rijden en agressief verkeersgedrag. Opvallend is dat het aantal meldingen over verkeersveiligheid en verkeersoverlast al jaren een dalende trend laten zien. Het aantal ongevallen blijft door de jaren heen stabiel op eenzelfde niveau. Wel zijn er en worden er de komende periode diverse verkeersonveilige trajecten en knooppunten aangepakt.

Thema 5.2. Brandveiligheid

Brandveiligheid is een kerntaak van gemeenten. Het college van burgemeester en wethouders is belast met de organisatie van de brandweerzorg. Dit omvat het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand (CCV, 2026).

De Veiligheidsregio Zuid-Hollland Zuid (VRZHZ) waarin de gemeente Gorinchem deelneemt heeft eigen beleid opgenomen in het Beleidsplan VRZHZ 2026-2029'. Daarin staat hoe de Veiligheidsregio ook namens gemeente Gorinchem verschillende taken uitvoert voor risicobeheersing, crisisbeheersing, brandweerzorg en geneeskundige hulpverlening. Voor toetsing en toezicht op omgevingsvergunningen bouw, onderdeel brandveiligheid, wordt bij complexe situaties hulp en advies gevraagd bij de VRZHZ.

De afgelopen jaren zijn er geen bijzonderheden waargenomen. De samenwerking met de VRZHZ wordt als positief en constructief ervaren. Dit in de vorm van adviesfunctie, maar ook in de voorlichtingsfunctie die de VRZHZ heeft richting inwoners.

Conclusie thema brandveiligheid

Brandveiligheid blijft een belangrijk thema wanneer het aankomt op samenwerking tussen de gemeente en de veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (cq. brandweer). Samenwerking op het gebied van planvorming, advisering en uiteindelijk rondom de incidentbestrijding.

Thema 5.3. Omgevingsveiligheid

Bij omgevingsveiligheid gaat het om de risico's van het gebruik, de productie, opslag en transport van gevaarlijke stoffen. Ook de risico's van vliegverkeer nabij luchthavens en de risico's van windturbines vallen hieronder. Om de veiligheid en gezondheid van inwoners te beschermen, dienen risicovolle activiteiten zorgvuldig te worden afgestemd op hun omgeving. Bijvoorbeeld door bedrijven

met een verhoogd risicoprofiel op voldoende afstand te plaatsen van woningen, scholen of ziekenhuizen (CCV, 2026).

De Omgevingsvisie van Gorinchem geldt als kapstok voor onderwerpen zoals omgevingsveiligheid van waar de komende jaren op ingezet wordt. In de Omgevingsvisie wordt aangehaald dat er onderzocht wordt welke maatregelen er genomen kunnen worden gezondheidseffecten van o.a. externe veiligheid (tegenwoordig omgevingsveiligheid) te beperken.

In het VTH-beleid (Vergunningen – Toezicht – Handhaving) Fysieke Leefomgeving wordt vervolgens uitvoering gegeven aan o.a. de Omgevingsvisie. Zo is gebleken dat de afgelopen jaren in Gorinchem geen nieuwe inrichtingen met gevaarlijke stoffen zijn gevestigd. Ook zijn er geen bestaande inrichtingen uit Gorinchem weggegaan.

Conclusie thema omgevingsveiligheid

Binnen dit thema heeft zich de afgelopen jaren niets afgespeeld als het om incidenten gaat. Wel is de afgelopen veel geïnvesteerd in veranderende regelgeving en beleidsaanpassingen hierop.

Thema 5.4. Bevolkingszorg (crisisbeheersing)

De organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing hebben gemeenten overgedragen aan de Veiligheidsregio. Een uitzondering daarop is het onderdeel bevolkingszorg. Dit onderdeel moeten gemeenten primair zelf op peil brengen en houden (CCV, 2026).

Binnen de regio Zuid-Holland Zuid wordt er conform het convenant Bevolkingszorg Zuid-Holland Zuid (2019) intensief regionaal samengewerkt tussen gemeenten en de VRZHZ. De VRZHZ organiseert en faciliteert, in samenwerking met en in opdracht van de tien gemeenten, de regionale crisisorganisatie Bevolkingszorg. De focus ligt op het versterken van de crisisorganisatie om voorbereid te zijn op kortstondige crises, langdurige crises én de crises van morgen. We zetten gezamenlijk in op het vergroten van de weerbaarheid van de bevolking. De VRZHZ en de tien gemeenten werken hiervoor onder andere intensief samen op het gebied van vakbekwaamheid en planvorming. De operationele paraatheid wordt geborgd via regionale piketten aangevuld met lokale crisisfunctionarissen.

De afgelopen periode is er onder meer hard gewerkt aan het versterken van de relatie tussen de veiligheidsregio en de gemeenten. Hiermee hebben we een solide basis gelegd, die we de komende beleidsperiode borgen. Dit betekent dat de regionale crisisorganisatie, die bestaat uit medewerkers van de gemeenten, volledig bemenst, opgeleid en geoefend is. Alle bereikbaarheidsgegevens en planvorming zijn actueel en voor iedereen beschikbaar via de daardoor aangereikte middelen. Verder is er betrokkenheid bij (beleids)ontwikkelingen binnen en buiten de VRZHZ. Er is gewerkt aan bijvoorbeeld impactanalyses voor overstromingen, terrorisme, cybercrises en energietransitie.

Een ander doel van de doorontwikkeling van bevolkingszorg is dat de regionale crisisorganisatie aantoonbaar beter wordt door het vakbekwaamheidsprogramma én door incidentevaluaties. Dit is gedaan door afspraken te maken over de wijze van evalueren en door een systematiek te ontwikkelen, zodat de medewerkers deze individueel en in teamverband kunnen volgen. Bovendien is het netwerk uitgebreid door nog meer te investeren in netwerken binnen en buiten de gemeenten. Dit is onder andere gedaan door convenanten met externe partners (bijvoorbeeld vervoersbedrijven, uitvaartondernemers, etc.) aan te gaan voor samenwerking tijdens een incident, ramp of crisis.

Tot slot wordt er jaarlijks gewerkt conform een jaarplan dat aan alle gemeentesecretarissen wordt aangeboden. De jaarplannen vormen de basis voor de doorontwikkeling van bevolkingszorg binnen Zuid-Holland Zuid. Onderwerpen die uit het oog springen zijn o.a. maatschappelijke weerbaarheid, grootschalig evacueren en het proces van preparatie nafase. Ook vindt er inmiddels jaarlijks een netwerkdag bevolkingszorg plaatst waarin collega’s uit de gehele regio bijeen komen om ervaringen uit te wisselen en kennis op te doen.

Conclusie thema bevolkingszorg (crisisbeheersing)

Crisisbeheersing is een onderwerp dat de afgelopen periode onder het mom van maatschappelijke weerbaarheid veel aandacht heeft gekregen. Hierbij is landelijk, regionaal en lokaal een koers ingezet voor de komende jaren. Vanuit bevolkingszorg en de taken die daaruit voortvloeien wordt die ingezette koers nauw gevolgd en uitgevoerd. Met als doel om een nóg beter voorbereide crisisorganisatie neer te zetten.

Veiligheidsveld 6. Georganiseerde criminaliteit en ondermijning

Georganiseerde criminaliteit is criminaliteit dat planmatig en systematisch door groepen wordt gepleegd. Het doel is illegale winst en/of macht.

Voor hun illegale activiteiten gebruiken criminelen ook legale bedrijven en diensten. Denk aan panden, voertuigen, bedrijven en tussenpersonen. Organisaties, ketenpartners en doelgroepen kunnen (soms bewust, maar vaak onbewust) onderdeel worden van de bedrijfsprocessen van georganiseerde criminaliteit. Zo raken onder- en bovenwereld met elkaar verweven.

Dit ondermijnt de samenleving: normen kunnen vervagen, het gevoel van veiligheid en leefbaarheid neemt af en maatschappelijke structuren en onze democratie kunnen onder druk komen te staan. Daarom is het belangrijk om kwetsbare schakels te herkennen en te versterken.

Ondermijning laat zich niet altijd 'vangen' in concrete cijfers. In de aanpak ligt de focus vooral op het frustreren en verstoren van criminele bedrijfsprocessen door middel van het opwerpen van barrières. Daarnaast loopt er uiteraard ook meerdere casuïstiek waar door de gevoeligheid geen verdere mededelingen over kunnen worden gedaan.

Veiligheidsbeeld 2022-2025

Ondermijnende criminaliteit kent binnen de gemeente Gorinchem verschillende verschijningsvormen, maar wordt in belangrijke mate gedreven door drugscriminaliteit. De strategische ligging van Gorinchem aan de A15, A27 en de Merwede, in combinatie met de aanwezigheid van bedrijventerreinen en logistieke knooppunten, maakt de gemeente aantrekkelijk voor criminelen die zich bezighouden met de productie, opslag, handel en het transport van verdovende middelen.

In de afgelopen beleidsperiode is zichtbaar geworden dat de verschillende vormen van ondermijnende criminaliteit steeds meer met elkaar verweven raken. Drugscriminaliteit gaat regelmatig samen met vastgoedcriminaliteit, witwassen, mensenhandel en geweld. Criminelen maken daarbij gebruik van legale structuren, zoals bedrijven, woningen, opslaglocaties en vervoersmiddelen, maar ook van kwetsbare personen die, bewust of onbewust, onderdeel worden van het criminele proces.

Naast deze verwevenheid is een verdere professionalisering van de georganiseerde criminaliteit zichtbaar. Criminele netwerken opereren steeds flexibeler en maken gebruik van logistieke ketens, digitale middelen en publiek-private voorzieningen om buiten het zicht van de overheid te blijven. Hierdoor verschuift de aanpak steeds meer van uitsluitend repressief optreden naar het vroegtijdig herkennen van signalen, het opwerpen van bestuurlijke barrières en het versterken van de weerbaarheid van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Thema 6.1. Drugscriminaliteit

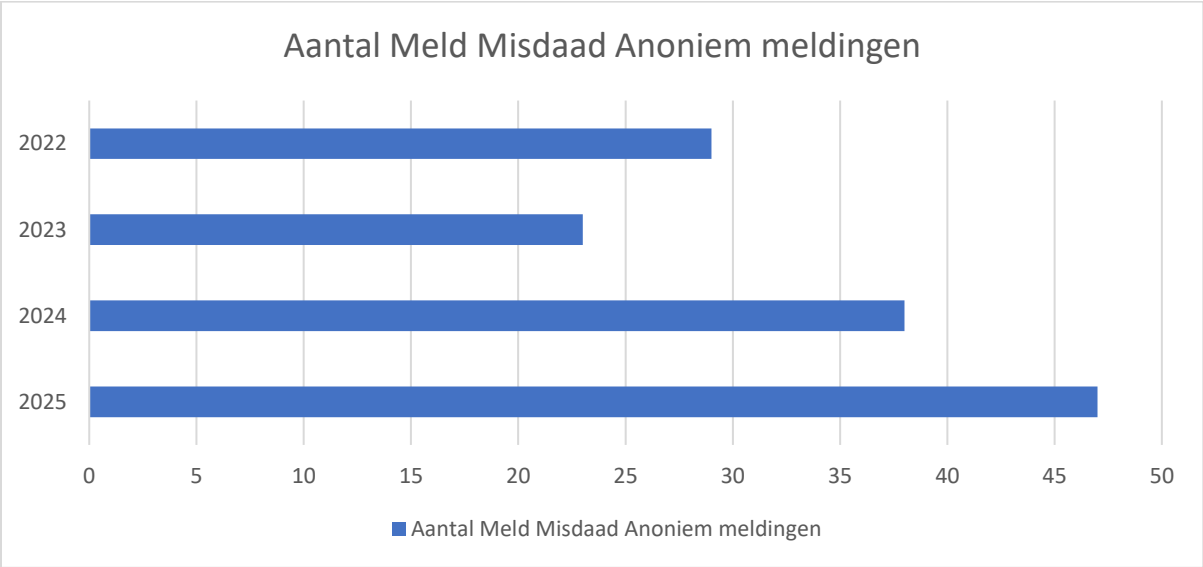
Drugscriminaliteit is één van de meest voorkomende vormen van ondermijnende criminaliteit. De problematiek doet zich voor in zowel stedelijke gebieden als het buitengebied en kent verschillende verschijningsvormen, zoals de productie, handel en opslag van verdovende middelen en de dumping van drugsafval.

Drugscriminaliteit heeft grote maatschappelijke gevolgen. Naast zichtbare effecten, zoals geweldsincidenten en afrekeningen in het criminele milieu, leidt de handel in verdovende middelen tot aanzienlijke criminele geldstromen. Met deze opbrengsten verwerven criminelen economische en maatschappelijke invloed, waardoor de onder- en bovenwereld steeds verder met elkaar verweven raken. Dit ondermijnt de veiligheid, leefbaarheid en het vertrouwen in de overheid.

In de periode 2022-2025 heeft de gemeente Gorinchem ingezet op een brede bestuurlijke aanpak van drugscriminaliteit. Daarbij lag de nadruk niet uitsluitend op het bestrijden van strafbare feiten, maar juist ook op het verstoren van het criminele bedrijfsproces door het opwerpen van bestuurlijke barrières en het versterken van de weerbaarheid van de samenleving.

Om deze weerbaarheid te vergroten is actief geïnvesteerd in de samenwerking met zowel publieke als private partners. Hierbij is specifiek aandacht besteed aan branches en locaties die vanwege hun rol binnen de logistieke keten kwetsbaar kunnen zijn voor misbruik door criminelen. Zo zijn onder meer samenwerkingen gestart met de Inland Terminal en het parkmanagement en zijn voorlichtingen verzorgd voor ondernemers en andere relevante doelgroepen.

Daarnaast is ingezet op het vergroten van de bewustwording en meldingsbereidheid onder inwoners en ondernemers. Hiervoor zijn verschillende communicatiecampagnes uitgevoerd. Deze inzet heeft bijgedragen aan een toename van het aantal meldingen en een versterking van de informatiepositie.

Tot slot is het bestuurlijk toezicht verder geïntensiveerd en geprofessionaliseerd. Door middel van integrale controles, een informatiegestuurde aanpak en intensieve samenwerking met veiligheidspartners is de gemeente beter in staat gebleken om signalen van drugscriminaliteit vroegtijdig te herkennen en bestuurlijk op te treden.

Thema 6.2. Vastgoedcriminaliteit

Vastgoedcriminaliteit is criminaliteit waarbij onroerend goed, zoals woningen, bedrijfspanden en grond, wordt gebruikt om strafbare feiten te faciliteren of crimineel vermogen wit te wassen. Vastgoed vormt een belangrijke schakel binnen het bedrijfsproces van criminelen. Zo wordt vastgoed aangekocht, verhuurd of doorverkocht om illegaal verkregen geld een schijnbaar legale herkomst te geven of om criminele activiteiten aan het zicht van de overheid te onttrekken. Daarnaast worden panden misbruikt voor onder andere de productie of opslag van verdovende middelen, mensenhandel of illegale prostitutie. Vastgoedcriminaliteit leidt tot onveilige situaties, aantasting van de leefbaarheid en ondermijnt het vertrouwen in zowel de vastgoedmarkt als de overheid.

Binnen de gemeente Gorinchem zijn in de periode 2022-2025 geen concrete signalen ontvangen dat gemeentelijk vastgoed werd aangekocht of verkocht ten behoeve van witwasconstructies of andere vormen van vastgoedcriminaliteit. Wel wordt vanuit het team Veiligheid nauw samengewerkt met de Bibob-coördinator en de afdeling Vastgoed om afwijkende transacties tijdig te signaleren en, waar nodig, nader te beoordelen.

Binnen de aanpak van ondermijnende criminaliteit is gedurende de beleidsperiode blijvend aandacht besteed aan het signaleren en bestrijden van crimineel pandgebruik. Hierbij is duurzaam samengewerkt met woningcorporatie Poort6 en andere veiligheidspartners. Deze samenwerking heeft geleid tot het signaleren en bestuurlijk aanpakken van verschillende vormen van crimineel gebruik van vastgoed. Daarbij zijn onder meer hennepkwekerijen, productie- en versnijdingslocaties voor verdovende middelen, crimineel gebruikte opslaglocaties en locaties waar illegale prostitutie plaatsvond aangetroffen.

Thema 6.3. Mensenhandel

Mensenhandel is een ernstige vorm van ondermijnende criminaliteit waarbij mensen door middel van dwang, misleiding, geweld of misbruik van een kwetsbare positie worden uitgebuit. De Nationaal Rapporteur Mensenhandel verstaat hieronder het werven, vervoeren, overbrengen, huisvesten of opnemen van personen met als doel hen uit te buiten. Mensenhandel kent verschillende verschijningsvormen, waaronder seksuele uitbuiting, arbeidsuitbuiting en criminele uitbuiting. Gemeenten vervullen een belangrijke rol bij het voorkomen, signaleren en bestrijden van mensenhandel. Zij zijn verantwoordelijk voor preventie, het opwerpen van bestuurlijke barrières, toezicht en handhaving en het organiseren van passende hulp en opvang voor (mogelijke) slachtoffers.

In de periode 2022-2025 heeft de gemeente Gorinchem ingezet op het voorkomen, signaleren en bestrijden van mensenhandel in al haar verschijningsvormen. Op het gebied van seksuele uitbuiting is actief deelgenomen aan het Regionale Controle Team Mensenhandel en zijn zowel vergunde als niet-vergunde prostitutielocaties gecontroleerd. Daarnaast zijn gemeentelijke medewerkers opgeleid om prostitutiecontroles uit te voeren en is door middel van onder meer de City Escape Tour, de sekskamer en verschillende voorlichtingsbijeenkomsten geïnvesteerd in bewustwording en deskundigheidsbevordering.

Op het gebied van arbeidsuitbuiting is intensief samengewerkt met de afdeling Burgerzaken en andere ketenpartners. Hierbij zijn structureel integrale controles en huisbezoeken uitgevoerd op locaties waar arbeidsmigranten verblijven. Deze controles dragen bij aan het signaleren van mogelijke arbeidsuitbuiting, ondermaatse huisvesting en andere vormen van misbruik.

Binnen de aanpak van criminele uitbuiting is vanuit Preventie met Gezag ingezet op het vergroten van de weerbaarheid van jongeren. Door middel van interventies, voorlichtingen en projecten zoals Hosselaar is geïnvesteerd in bewustwording, het herkennen van signalen en het voorkomen dat jongeren in de criminaliteit worden uitgebuit. Hierdoor is de afgelopen beleidsperiode ook een beter beeld ontstaan van de aard en omvang van criminele uitbuiting binnen de gemeente.

Thema 6.4. Criminele samenwerkingsverbanden

Criminele samenwerkingsverbanden zijn duurzame netwerken van personen die zich gezamenlijk bezighouden met georganiseerde criminaliteit. Binnen deze netwerken bestaan vaak sterke onderlinge loyaliteit, afhankelijkheidsrelaties en een gesloten cultuur, waardoor zij lastig toegankelijk zijn voor de overheid. In sommige gevallen spelen familiebanden hierbij een rol, maar ook sociale, zakelijke of andere langdurige relaties kunnen de basis vormen van een dergelijk samenwerkingsverband. De verwevenheid met de legale samenleving en het afschermende karakter van deze netwerken maken de bestuurlijke aanpak complex.

De afgelopen beleidsperiode is ingezet op het opbouwen en versterken van de bestuurlijke informatiepositie rondom criminele samenwerkingsverbanden. In nauwe samenwerking met de politie, het RIEC en andere ketenpartners zijn signalen gedeeld, analyses uitgevoerd en bestuurlijke interventiemogelijkheden onderzocht. Daarbij zijn verschillende casussen integraal opgepakt, waarbij de inzet zich richtte op het verstoren van criminele processen, het opwerpen van bestuurlijke barrières en, waar mogelijk, het frustreren van criminele samenwerkingsverbanden. Het duurzaam ontmantelen van dergelijke netwerken is een langdurig en complex proces, echter heeft de aanpak wel al geleid tot een beter inzicht in de aard, omvang en werkwijze van criminele samenwerkingsverbanden binnen de gemeente Gorinchem.

Thema 6.5. Explosies bij woningen en bedrijven

Explosies bij woningen en bedrijven vormen een relatief nieuw, maar zorgwekkend fenomeen binnen de georganiseerde criminaliteit. Explosieven of zwaar vuurwerk worden steeds vaker gebruikt als intimidatiemiddel of om conflicten binnen het criminele milieu uit te vechten. De gevolgen reiken echter veel verder dan de direct betrokkenen. Een explosie brengt grote veiligheidsrisico's met zich mee, zorgt voor gevoelens van onveiligheid in de buurt en kan de openbare orde en leefbaarheid ernstig verstoren. Juist omdat dergelijke incidenten vaak plaatsvinden in woonwijken of nabij bedrijven, is een bestuurlijke aanpak van groot belang.

In de afgelopen beleidsperiode is ingezet op het vergroten van de bewustwording over de maatschappelijke impact van explosies. Binnen de City Escape Tour is aandacht besteed aan de gevolgen die een explosie bij een woning of bedrijf heeft voor de directe omgeving, de leefbaarheid van de wijk en het veiligheidsgevoel van inwoners. Hiermee is ingezet op het vergroten van de bewustwording en de sociale weerbaarheid van inwoners.

In 2025 heeft zich binnen de gemeente Gorinchem voor het eerst een explosie bij een bedrijf voorgedaan. Naar aanleiding van dit incident is bestuurlijk opgetreden door het betreffende pand te sluiten, waarmee is ingezet op het herstellen van de openbare orde en het waarborgen van de veiligheid in de directe omgeving.

Thema 6.6. Weerbare overheid

Een effectieve aanpak van ondermijnende criminaliteit begint bij een weerbare overheid. Een weerbare overheid is in staat om onafhankelijk, integer en zonder ongewenste beïnvloeding haar taken uit te voeren. Dit vraagt om een organisatie waarin bestuurders, leidinggevenden en medewerkers zich bewust zijn van de risico's van ondermijnende criminaliteit en beschikken over de kennis en middelen om hier adequaat naar te handelen. Door te investeren in bewustwording, integriteit en een veilige werkomgeving wordt de weerbaarheid van de gemeentelijke organisatie versterkt. Daarmee worden niet alleen de medewerkers en bestuurders beschermd, maar ook het vertrouwens in de overheid en de democratische rechtstaat.

In de afgelopen beleidsperiode is geïnvesteerd in het versterken van de weerbaarheid van de gemeentelijke organisatie. Daarbij is ingezet op het vergroten van de bewustwording en deskundigheid van bestuurders en medewerkers ten aanzien van ondermijnende criminaliteit, integriteit en handelingsperspectieven. Door middel van trainingen, voorlichtingen en interne leerproducten is de kennis over signalering en bestuurlijke weerbaarheid verder vergroot.

Onderdeel hiervan is ook de toepassing van de wet Bibob en het Bibob-beleid dat binnen Gorinchem is vastgesteld. In het kader daarvan zijn er de afgelopen jaren meerdere Bibob-onderzoeken uitgevoerd:

- 2022: 16
- 2023: 31
- 2024: 15
- 2025: 31

In één geval gaf het onderzoek aanleiding om een vergunning onder voorwaarden te verlenen.

Daarnaast zijn maatregelen getroffen om de integriteit en veiligheid van de organisatie te versterken. Voor functies met een verhoogd integriteitsrisico is een VOG-P geïmplementeerd en incidenten op het gebied van agressie en intimidatie worden afgehandeld volgens de uitgangspunten van de Veilige Publieke Taak.

Ook is gedurende de beleidsperiode blijvend aandacht besteed aan het beschermen van bestuurlijke en ambtelijke processen tegen ondermijnende beïnvloeding. De gebeurtenissen rondom de gemeenteraadsverkiezingen hebben het belang van een weerbare overheid en het beschermen van democratische processen daarbij nogmaals benadrukt.

Eindconclusie veiligheidsveld georganiseerde criminaliteit en ondermijning

De afgelopen beleidsperiode laat zien dat ondermijnende criminaliteit in Gorinchem verschillende verschijningsvormen kent die sterk met elkaar verweven zijn. Drugscriminaliteit vormt daarbij een belangrijke aanjager en raakt onder meer aan het crimineel gebruik van vastgoed, mensenhandel, criminele samenwerkingsverbanden en geweld. De ligging van Gorinchem aan belangrijke weg- en waterverbindingen en de aanwezigheid van logistieke voorzieningen maken dat daarbij ook nadrukkelijk aandacht nodig is voor transport- en logistiek processen.

De gemeentelijke aanpak heeft zich in de afgelopen periode verder ontwikkeld van voornamelijk repressief optreden naar een bredere aanpak waarin ook preventie, het opwerpen van bestuurlijke barrières, publiek-private samenwerking, bewustwording en het vergroten van de meldingsbereidheid een belangrijke plaats hebben gekregen. Het toezicht is geïntensiveerd en geprofessionaliseerd en de samenwerking met publieke en private partners is versterkt.

Ook is geïnvesteerd in een betere informatiepositie. Hierdoor is meer zicht ontstaan op onder meer criminele samenwerkingsverbanden, criminele uitbuiting en het misbruik van panden en legale bedrijfsprocessen. Tegelijkertijd blijkt dat het duurzaam verstoren van criminele structuren complex is en een langdurige en gezamenlijke inzet van gemeente en ketenpartners vraagt.

Tot slot is de weerbaarheid van de gemeentelijke organisatie verder versterkt. Daarmee is een belangrijke basis gelegd om signalen van ondermijning eerder te herkennen, bestuurlijke instrumenten gerichter in te zetten en ongewenste beïnvloeding van de overheid tegen te gaan.

Veiligheidsveld 7. Digitale veiligheid

Thema 7.1. Eigen digitale systemen gemeente

Bij de gemeente Gorinchem is er een 'Strategisch gemeentelijk informatiebeveiligingsbeleid 2024 – 2028' opgesteld. Met het beleid zet de gemeente een volgende stap om de beveiliging van (vertrouwelijke) informatie en gegevens en persoonsgegevens en de continuïteit van de gegevensverwerking/informatievoorziening te waarborgen en andere informatie binnen de gemeente te continueren en voort te gaan op de stappen die in de voorgaande jaren gezet zijn.

Er wordt ingezet dat de informatiebeveiliging jaarlijks wordt verbeterd waarbij de grootste risico's het eerst worden aangepakt. Concreet betekent dat:

- Zorgen voor een hoger niveau bewustwording (risico's, effect eigen handelen);
- Verhogen toezicht en controle (betere borging in contracten, meer controle prestaties van leveranciers, geautomatiseerde detectie en response, pentesten);
- Versterken calamiteitenorganisatie (inrichten, oefenen (what if)).

Dit betekent dat de wettelijke kaders voor informatiebeveiliging als uitgangspunt gelden om intern de eigen digitale systemen en gebruikers op orde te hebben. In de afgelopen jaren hebben er zich geen noemenswaardige incidenten voorgedaan.

Thema 7.2. Cyberincidenten en cybercrises

Dit thema heeft nauwe raakvlakken met thema 5.4 (bevolkingszorg (crisisbeheersing)) en 7.1 (eigen digitale systemen gemeente). Met het op orde hebben van de informatiebeveiliging, wordt er tevens gewerkt aan het op orde hebben van de bedrijfscontinuïteitsprocessen binnen de gemeente. Deze processen gaan echter over meer dan informatiebeveiliging. De processen raken ook het recent ingezette thema maatschappelijke weerbaarheid. Niet alleen inwoners van Nederland dienen zich voor te bereiden op een crisissituatie van meer dan 72 uur. Ook bedrijven en overheden dienen zich hierop voor te bereiden. In 2025 is hier zowel maatschappelijk als politiek-bestuurlijk veel aandacht voor gekomen. Waarbij zowel lokaal als regionaal afspraken zijn gemaakt om de komende jaren voortvarend met dit thema aan de slag te gaan.

Dit geldt ook in de lijn van bevolkingszorg (crisisbeheersing). Voorbereiden op een langdurige crisis (>72 uur) vraagt niet alleen om de interne bedrijfsprocessen op orde te hebben. Ook de crisisorganisatie dient voldoende toegerust, opgeleid en beschikbaar te zijn. Een cyberincident of cybercrisis wordt met de huidige geopolitieke dreigingen als reëel risico ingeschat. Een opgeleid, getraind en geoefende crisisorganisatie blijft daarom altijd van belang om dergelijke incidenten en crises zo goed als mogelijk te managen. Door het jaar heen worden collega's vanuit Bevolkingszorg dan ook opgeleid, getraind en beoefend.

In de periode van 2022-2025 hebben zich geen cyberincidenten en/of crises voorgedaan binnen de gemeente.

Thema 7.3. Online criminaliteit

Gemeenten hebben een belangrijke rol om de samenleving weerbaarder maken tegen cybercrime en digitale criminaliteit. Dit kunnen zij doen door gericht in te zetten op specifieke doelgroepen, zoals ondernemers, jongeren en ouderen (CCV, 2026).

Cijfers online criminaliteit

Al langere tijd is er een verschuiving te zien van 'traditionele' criminaliteit, zoals woninginbraken, vernielingen en mishandeling, naar online criminaliteit (CBS, 2026). Dit laat zich niet altijd volledig in cijfers uitdrukken. De meldings- en aangiftebereidheid bij online criminaliteit is namelijk laag: ongeveer 13% van de slachtoffers meldt het incident bij de politie en slechts zo'n 8% doet daadwerkelijk aangifte (WODC, 2024). Desondanks wordt er met de gepubliceerde cijfers een beeld geschetst:

Gedigitaliseerde criminaliteit in Gorinchem

Misdrijf	2023	2024	2025	Gemeente	Eenheid
Gedigitaliseerde criminaliteit					
- Fraude met betaalproducten	15	18	11	-39%	-1%
- Fraude met online handel	124	155	113	-27%	-21%
- Voorschotfraude	0	0	2		+93%
- Hulpvraagfraude	1	9	6	-33%	-52%
- Telefonische helpdeskfraude	5	13	21	+62%	+13%
- Online identiteitsfraude	2	2	2	=	+49%
Totaal gedigitaliseerde criminaliteit	147	197	155	-21%	-16%

Gezamenlijk veiligheidsbeeld eenheid Rotterdam 2025

In 2022 kwam gedigitaliseerde criminaliteit 111 keer voor (GVB eenheid Rotterdam, 2024). Er werd geen onderscheid gemaakt in de verschillende verschijningsvormen van gedigitaliseerde criminaliteit. Er is vanaf 2022 een duidelijke stijging (+40%) te zien van gedigitaliseerde criminaliteit. Wel is opvallend dat er tussen 2024 en 2025 juist een daling (-21%) te zien is. Landelijke cijfers laten juist zien dat online criminaliteit ieder jaar stijgt.

Naast het gezamenlijk veiligheidsbeeld, heeft ook de veiligheidsmonitor aandacht besteed aan het thema online criminaliteit:

Slachtofferschap online criminaliteit	**2023**	**2025**
Persoonlijk slachtofferschap online criminaliteit	15,3%	17,8%
Emotionele, psychische of financiële problemen als gevolg van online criminaliteit	19,1%	20,2%
Emotionele of psychische problemen als gevolg van online criminaliteit	16,2%	16,2%
Financiële problemen als gevolg van online criminaliteit	4,0%	8,6%
Online oplichting of fraude		
Persoonlijk slachtofferschap online oplichting of fraude totaal	10,6%	12,2%
Persoonlijk slachtofferschap aankoopfraude	8,6%	8,7%
Persoonlijk slachtofferschap verkoopfraude	1,8%	1,5%
Persoonlijk slachtofferschap fraude betalingsverkeer	1,4%	1,3%
Persoonlijke slachtofferschap illegaal gebruik van persoonsgegevens	0,8%	1,5%
Persoonlijke slachtofferschap phishing	1,8%	1,3%
Hacken		
Persoonlijk slachtofferschap hacken totaal	4,6%	7,1%
Persoonlijk slachtofferschap hacken apparaat	1,7%	2,8%
Persoonlijk slachtofferschap hacken account	3,8%	5,4%

Veiligheidsmonitor 2025 – Gorinchem

Kijkend naar de resultaten van de veiligheidsmonitor dan is er ook een duidelijke stijging te zien in het aantal mensen dat slachtoffer is geworden van online criminaliteit. Tegelijkertijd is er ook een stijging te zien persoonlijke gevolgen (financieel, emotioneel en/of psychisch) van slachtoffers dat online criminaliteit met zich mee kan brengen.

Het zijn zorgwekkende ontwikkelingen waar op alle niveaus aandacht voor moet blijven.

Aanpak online criminaliteit

In lijn met de rolbeschrijving die het CCV toedicht aan gemeenten, is er de afgelopen jaren door de gemeente Gorinchem ingezet op het thema digitale veiligheid – online criminaliteit. Zo zijn er vele voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd voor verschillende doelgroepen. In meerdere wijkcentra, buurthuizen en de bibliotheek zijn bijeenkomsten voor senioren georganiseerd om hen te informeren over de online risico's en verschillende vormen van online criminaliteit. Het bieden van handvatten en handelingsperspectief was een van de doelstellingen om ouderen meer weerbaar te maken tegen online criminaliteit. Deze bijeenkomsten werden ook geregeld in samenwerking met de Rabobank en politie georganiseerd. Zo is er vanuit verschillende perspectieven voorlichting gegeven.

Daarnaast is er ook een grote ondernemersbijeenkomst georganiseerd waarbij aan de hand van experts uit het bedrijfs- en overheidsleven ervaringen zijn gedeeld hoe ondernemers zich kunnen voorbereiden op cybercriminelen. Ruim 100 ondernemers waren onderdeel van deze bijeenkomst.

Naast voorlichtingsbijeenkomsten is er ook in samenwerking met de Veiligheidsalliantie Rotterdam veel folder- en flyermateriaal beschikbaar gesteld en gedeeld met organisaties die grotere woongebouwen met woongroepen in beheer hebben.

Thema 7.4. Online aangejaagde ordeverstoring

Gemeenten en politie krijgen steeds vaker te maken met ordeverstoringen die online ontstaan of versterkt worden, zoals onrust rond politieke besluiten, oproepen tot demonstraties en illegale evenementen (CCV, 2026). Voorbeelden van online aangejaagde ordeverstoringen zijn o.a. diverse demonstraties tegen asielzoekerscentra, de avondklokrellen in Rotterdam en project-X in Haren.

Voor zover bekend hebben zich binnen Gorinchem in de periode 2022-2025 geen online aangejaagde ordeverstoringen plaatsgevonden. Wel is het een fenomeen wat nadrukkelijk in de gaten gehouden wordt. Zo vindt er vrijwel dagdagelijks monitoring op social media plaats om te weten wat er zich online over de gemeente Gorinchem afspeelt. Hierbij heeft de gemeente Gorinchem een rol en vindt er tegelijkertijd ook samenwerking met de digitale wijkagent en digitaal professional van politie plaats.

Naast monitoring van dagdagelijkse onlineactiviteiten, worden (landelijke) trends en ontwikkelingen ook gevolgd. Zo is er momenteel nog geen geschikt bestuurlijk instrumentarium om overtreders of opruiers aan te pakken. De burgemeester van Utrecht heeft eerder een zogeheten online gebiedsverbod en dwangsom uitgevaardigd aan een persoon die via social media opriep tot rellen. Echter werd dit verbod door de Raad van State illegaal verklaard. De rechter oordeelde dat de burgemeester geen wettelijke bevoegdheid heeft om zo'n digitaal verbod op te leggen, omdat dit de vrijheid van meningsuiting schendt. Hierdoor is bestuurlijk ingrijpen nog niet mogelijk en bestaat de aanpak vooral uit monitoring en eventuele bemiddeling via de politie.

Eindconclusie veiligheidsveld digitale veiligheid

In een wereld waar steeds meer toepassingen digitaal beschikbaar zijn en waar diensten digitaal worden aangeboden en gebruikt, valt te zien dat dit ook met risico's gepaard gaat. Digitale veiligheid is soms ongrijpbaar, maar wie de actualiteiten volgen leest ook dat verstoring en het crimineel toepassen van digitale systemen een grote impact op de maatschappij kunnen hebben. Gelukkig hebben zich de afgelopen periode in Gorinchem geen noemenswaardige cyberincidenten, ordeverstoringen of crises plaatsgevonden. Wel is te zien dat online criminaliteit steeds prominenter naar voren komt t.o.v. andere criminaliteitsvormen. Blijvende aandacht op dit thema is van belang.